

Beleidsplan 2020-2023

DEEL I Kaders en ambities

Deel I Kaders en ambities	Deel II Crisisbeheersing	Deel III Brandweer	Deel IV GGD
------------------------------	-----------------------------	-----------------------	----------------

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Doel	3
1.2	Totstandkoming	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Vertretpunt	5
2.1	Wie wij zijn	5
2.2	Waar we voor staan	5
2.3	Ons werkgebied	6
2.4	Hoe we dat doen	7
3.	Terugblik	9
3.1	Beleidsplan "Koers en beleid" 2016-2019	9
3.2	Meerjarenbeleid Publieke gezondheid 2013-2016	9
4.	Ontwikkelingen	11
4.1	Technologische ontwikkelingen	11
4.2	Klimaat- en energietransitie	11
4.3	Maatschappelijke ontwikkelingen	11
4.4	Landelijke kaders	12
5.	Ambitie en algemene beleidsdoelstellingen	14
5.1	Ambitie	14
5.2	Kernwaarden	14
5.3	Keuzekader	16
5.4	Beleidsdoelen	16
	Afkortingen	18

Bijlagen bij deel I – Kaders en ambities

- Ia. Invulling wettelijke vereisten beleidsplan
- Ib. Overzicht wettelijke en specifieke taken
- Ic. Programma- en productenoverzicht VRLN

1. Inleiding

1.1 Doel

Voor u ligt deel I van het beleidsplan 2020-2023 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN). Dit plan geeft strategisch richting aan de ambities en doorontwikkeling van VRLN voor de komende vier jaren. Het plan is bedoeld om de gemeenten in Limburg-Noord, als eigenaar van VRLN, invloed te geven op het te voeren beleid, rekening houdend met relevante risico's en ontwikkelingen.

Op grond van de gemeenschappelijke regeling VRLN wordt het beleidsplan eens in de vier jaar vastgesteld. Dit betekent echter niet dat het een statisch document is. De omgeving verandert snel. Binnen de meerjarige strategische kaders van het beleidsplan wordt elk jaar door het Algemeen Bestuur en de directie bijgestuurd op ontwikkelingen. Via de kadernota en begroting kunnen de gemeenten in de regio elk jaar hun invloed op het beleid uitoefenen.

1.2 Totstandkoming

Het beleidsplan is in opdracht van het Algemeen Bestuur van VRLN ontwikkeld. Na vaststelling van het conceptbeleidsplan worden de burgemeesters en de wethouders publieke gezondheid van de vijftien gemeenten in de gelegenheid gesteld hierover met hun gemeenteraden van gedachten te wisselen. Tevens worden de samenwerkingspartners en aangrenzende regio's over het concept geraadpleegd. Met inachtneming van de reacties van de gemeenten, partners en buurregio's wordt het beleidsplan definitief door het Algemeen Bestuur VRLN vastgesteld. Het beleidsplan wordt verwerkt en geconcretiseerd in de jaarplannen en over eventuele financiële consequenties wordt besloten bij de jaarlijkse consultatie en vaststelling van de kadernota en begroting.

1.3 Leeswijzer

De kernboodschappen van het beleidsplan zijn online gepubliceerd op de website van VRLN www.vrln.nl. Vanuit deze onlineversie kunt u doorklikken naar de volledige teksten van de verschillende onderdelen en de diverse bijlagen van het beleidsplan.

In het voorliggende deel I van het beleidsplan wordt de algemene ontwikkelrichting van VRLN beschreven. In de drie andere delen is deze richting uitgewerkt voor de afzonderlijke organisatieonderdelen. Naast crisisbeheersing en brandweer omvat het beleidsplan ook de GGD. Limburg-Noord is namelijk een van de weinige regio's waar de veiligheidsregio en de GGD één organisatie vormen. Het wettelijk omschreven 'beleidsplan veiligheidsregio' hoeft niet de GGD te omvatten, maar wij hebben wel daarvoor gekozen, zodat veiligheid en gezondheid met elkaar worden verbonden. Het beleidsplan bestaat daarom uit vier delen:

- I. Kaders en ambities
- II. Crisisbeheersing

III. Brandweer

IV. GGD

Het voorliggende deel I begint in hoofdstuk 2 met een beschrijving van het vertrekpunt: wat VRLN is en waar wij voor staan. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 teruggekeken naar de afgelopen beleidsperiode. In hoofdstuk 4 worden de actuele ontwikkelingen in de omgeving geanalyseerd. In hoofdstuk 5 worden vervolgens de ambities en beleidsdoelstellingen uitgewerkt. In delen II, III en IV worden deze ambities nader uitgewerkt voor de verschillende onderdelen van VRLN.

Het beleidsplan is een verplichte planfiguur, die op grond van de Wet veiligheidsregio's diverse bijlagen dient te omvatten. Elk deel van het beleidsplan omvat een eigen set aan bijlagen. In bijlage la wordt toegelicht hoe de onderdelen en bijlagen van het beleidsplan invulling geven aan de wettelijke vereisten.

2. Vertrekpunt

In dit beleidsplan presenteren wij onze voornemens voor de periode 2020-2023. Wij vertrekken niet blanco naar 'de toekomst', maar komen uit een staande organisatie en willen daarmee op reis. Een nieuwe beleidsperiode is een goed moment om even stil te staan en terug te blikken. Wie zijn wij, waar staan we voor, wat is onze bedoeling? Dat is het startpunt van waaruit we verder willen bouwen.

2.1 Wie wij zijn

Wij zijn Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN). Eén van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. VRLN is een hands-on hulpverleningsorganisatie, zorgorganisatie en netwerkorganisatie in één. De afgelopen periode hebben wij ons ontwikkeld van een groot aantal samenwerkende (lokale) organisaties naar één regionale organisatie. Daarbij is een scala aan huisvesting, materieel, personeel, cultuur, werkwijze en middelen onder één regionale vlag samengebracht. Een mooie, maar ook complexe ontwikkeling.

Wij zijn een samenwerkingsplatform van en voor:

- de geregionaliseerde brandweer, GGD, GHOR en crisisbeheersing;
- 15 gemeenten in de regio;
- Politie eenheid Limburg;
- Openbaar Ministerie;
- Provincie Limburg;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg;
- Waterpartners Limburg (waterschap, zuiveringsschap, waterleidingmaatschappij, Rijkswaterstaat);
- Defensie;
- Regionale uitvoeringsdiensten.

Daarnaast hebben wij een omvangrijk netwerk van partijen waarmee wij intensief samenwerken, zoals het netwerk van zorg- en welzijnspartners in Limburg, het platform Limburg Positief Gezond, het Regionaal Overleg Acute Zorg, Essent, Enexis, Prorail, Brightlands, overige zuidelijke veiligheidsregio's en GGD'en, de verschillende hulpverleningsorganisaties in het grensgebied met België en Duitsland et cetera.

2.2 Waar we voor staan

VRLN is ingericht om de zorg voor openbare veiligheid en publieke gezondheidszorg in de regio te organiseren. Burgers, bedrijven en instellingen verwachten dat wij er voor ze zijn met advies en hulp. Samen met onze partners:

- dragen we (pro)actief bij aan de veiligheid en (positieve) gezondheid in de regio vanuit een goede informatiepositie en in contact met omgeving;

- adviseren we met deskundigheid om onveiligheid en ongezondheid te voorkomen en te beperken;
- bestrijden we onveiligheid en ongezondheid, primair gericht op de meest kwetsbaren en zoveel mogelijk op maat;
- helpen we gevolgen te beperken in zowel het fysieke als sociaal/maatschappelijke domein, en zowel in de acute als de herstelfase.

Als VRLN willen we onze taak realiseren door midden tussen burgers, bedrijven, instellingen en partners te staan. We gaan primair uit van eenieders eigen kracht en expertise. Met een goede informatiepositie en gedreven, vakbekwame medewerkers zijn we een natuurlijke, betrouwbare partner voor duurzame veiligheid en gezondheid in de regio. Ons motto is daarbij al sinds jaar en dag 'Samenwerken aan Veiligheid en Gezondheid'.

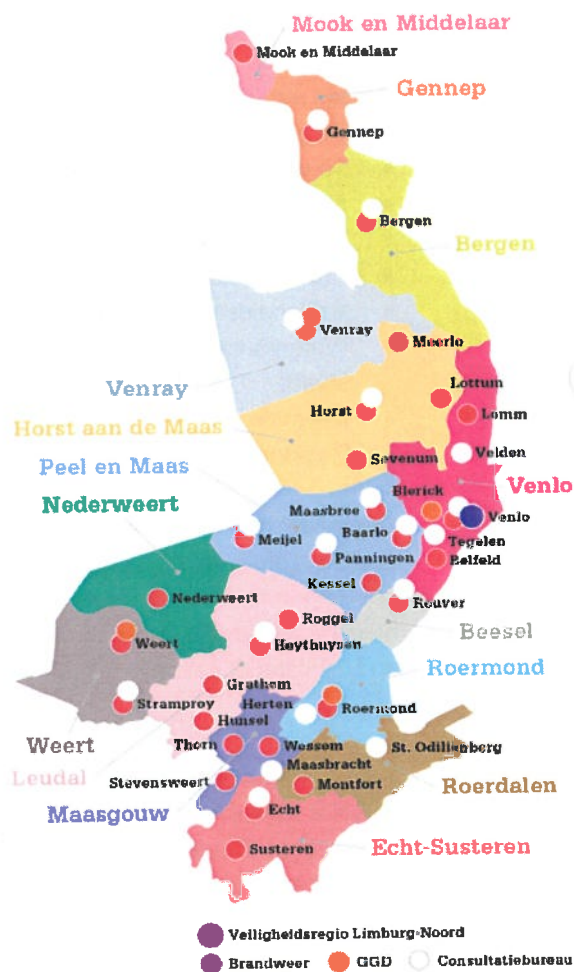
In bijlage Ib is een overzicht gegeven van onze wettelijke taken, aangevuld met specifieke taken die het bestuur van de regio aan ons heeft opgedragen.

2.3 Ons werkgebied

Op dit moment wonen er binnen de Veiligheidsregio Limburg-Noord meer dan 518.000 mensen, verdeeld over 15 gemeenten en een gebiedsoppervlakte van ruim 1.530 km². De aangrenzende veiligheidsregio's zijn Gelderland-Zuid, Brabant-Noord, Brabant Zuid-Oost en Zuid-Limburg. Tevens grenzen we aan Duitsland (Bundesland Nordrhein-Westfalen) en België (provincie Limburg).

Limburg-Noord is een landelijk en bosrijk gebied dat bestaat uit vele kleinere en enkele grotere kernen. De regio concentreert zich rond de centrumgemeenten Venlo, Venray, Roermond en Weert. De regio is 'smal' (5 tot 35 km) en 'lang gerekt' (ruim 110 km) en wordt in de lengterichting doorsneden door de Maas, wat operationeel voor de nodige uitdagingen zorgt.

De regio wordt gekenmerkt door intensieve veehouderij en land- en tuinbouw. De regio wordt doorkruist door een aantal belangrijke transportroutes over weg, water, spoor en door buisleidingen. Ook bevinden zich in de regio diverse risicovolle inrichtingen, zoals BRZO-inrichtingen, spoorwegemplacements en in toenemende mate enorme warehouses.

Limburg-Noord kent veel recreatieplekken om en aan het water. De Maasplassen vormen het grootste aaneengesloten plassengebied van Nederland. Binnen de regio worden relatief veel grootschalig evenementen georganiseerd zoals het Oud Limburg Schuttersfeest, diverse carnavalsevenementen, grote kermissen en (muziek- en food)festivals. Het Designer Outlet Center en Toverland dragen daarnaast bij aan een relatief grote bezoekersstroom c.q. (koop)toerisme in Limburg-Noord.

Limburg-Noord kent een sterke vergrijzing in combinatie met relatief veel chronische aandoeningen, eenzaamheid, armoede, laaggeletterdheid, een hoog percentage mensen met een lage sociaaleconomische status en hoge zorgkosten. Daarnaast kenmerkt de regio zich door een traditie van ondernemerschap, innovatie en gemeenschapszin.

2.4 Hoe we dat doen

Hoe voeren we deze taak uit? Waar zit onze toegevoegde waarde en waar maken we het verschil? Als VRLN beschikken wij over een aantal karakteristieken die ons onderscheiden en waarin wij voortdurend investeren om beter te worden.

Kennis

Wij hebben veel kennis, expertise en ervaring en een breed netwerk op het gebied van publieke gezondheid, veiligheid, trends en risico's, te verwachten effecten en preventie, verbeter- en bestrijdingsmaatregelen. We merken dat deze kennis vaak ook breder inzetbaar is. Met onze expertise versterken we bestaande netwerken. Verder leiden we met onze (crisis)teams veel operationele processen op straat en in crisisruimten. We zijn sterk in effectieve besluitvormingsprocessen, scenario-denken ("wat als...?"), netcentrisch informatiedelen en crisiscommunicatie.

Informatie

Samen met Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL), GGD Zuid-Limburg, Provincie Limburg en andere partners beschikken we over veel informatie. Onze platformfunctie geeft ons een goede positie om informatie bij onze partners op te halen, te analyseren, te veredelen en te delen. Hierdoor zijn wij steeds beter in data-analyse, waarmee we (on)veiligheid en (on)gezondheid snel kunnen duiden en op termijn zelfs voorspellen.

Slagkracht

Limburg-Noord heeft een uitgebreid stelsel van brandweereenheden, GGD-locaties, ambulanceposten, politie-eenheden, crisisteams en het (acute) zorgnetwerk. Voor bijstand kunnen we een beroep doen op diverse partners zoals defensie en de collega's van Technische Hulpwerken (THW), 'Feuerehren' en specialisten in de ons omringende landen. In samenwerking met alle diensten kunnen wij onze operationele uitdagingen aan en langdurig volhouden. Dit geldt voor acute rampen en crises, maar ook voor een langdurige nazorg- en herstelfase.

Communicatie

Wij beschikken over mogelijkheden om preventief, tijdens een incident of crisis en in de nazorgfase met bevolking en netwerkpartners te communiceren. We communiceren over wat wij doen en waar-

om, over feiten, duiding en betekenis van een situatie en over wat inwoners en bedrijven/instellingen zelf kunnen doen. We bereiken steeds meer mensen en doelgroepen, waarmee we ook een steeds vanzelfsprekender aanspreekpunt voor veiligheid en gezondheid worden. Ons doel is om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van onze burgers te bevorderen. De uitdaging is om gelijke tred te houden met de groeiende verwachtingen van de omgeving en in te spelen op de snelheid en hoeveelheid van informatiedeling via sociale media.

Netwerken

We beschikken over een netwerk van structureel samenwerkende gezondheids- en veiligheidspartners (publiek en privaat) op lokaal, (sub)regionaal, bovenregionaal en eureginaal niveau. Wij werken intensief samen met onze partners op bestuurlijk, strategisch, tactisch en operationeel niveau. Wij raken steeds meer vertrouwd met het organiseren en faciliteren van deze samenwerkingsprocessen.

3. Terugblik

3.1 Beleidsplan “Koers en beleid” 2016-2019

In het vorige Beleidsplan “Koers en beleid” waren voor de brandweezorg en voor de crisisbeheersing drie pijlers gedefinieerd:

- Risicogericht werken: door de sturing op risico's en een continue omgevingsanalyse kunnen de inspanningen beter gericht worden;
- Vraaggerichte organisatie: in een zo vroeg mogelijk stadium een mogelijke vraag herkennen en daarop inspelen, nog voordat de vraag expliciet gesteld wordt;
- Informatie gestuurde organisatie: op een slimme manier informatie ‘levend’ maken en daarmee de betrouwbare en deskundige informatiepositie van de veiligheidsregio versterken.

Uit een evaluatie van het gevoerde beleid blijkt dat het risicogericht werken in de organisatie goed geïntegreerd is. Het is echter wenselijk het risicoprofiel concreter te vertalen naar beleidsdoelen. Ook moet de omslag van regelgericht naar risicogericht worden voortgezet. De risicocommunicatie kan nog beter.¹

Het vraaggericht werken vergt een goede verbinding met de gemeenten. In de afgelopen beleidsperiode zijn de banden met de gemeenteraden aangehaald, oefeningen afgestemd op de behoefte van de deelnemers en een transparant programma- en productenoverzicht opgesteld.

Het informatie gestuurd werken heeft een impuls gekregen met de ontwikkeling van een veiligheidsinformatiecentrum (VIC), een nieuwe evaluatiemethodiek voor incidenten en oefeningen, brandonderzoek en een mobiel operationeel informatiesysteem voor ieder operationeel voertuig. Aandachtspunt is de verantwoording aan de hand van goede prestatie-indicatoren.

3.2 Meerjarenbeleid Publieke gezondheid 2013-2016

In het “Meerjarenbeleid Publieke Gezondheid” waren vier programma's beschreven:

- Gezond en veilig opgroeien
- Zelfstandig en veilig ouder worden
- Vertrouwen in gezondheidsbescherming
- Ondersteuning door kennis en innovatie.

Het programma ‘Gezond en veilig opgroeien’ is volledig uitgevoerd. Daarnaast is met het programma ‘gezonde school’ gewerkt en is de Risk Factory gestart met een aantal gezondheidsthema's.

¹ Leren van evalueren, juni 2019, Çağrı Ekmen.

Het programma 'Zelfstandig en veilig ouder worden' is om budgettaire redenen in afgeslankte vorm uitgevoerd. Dat geldt ook voor onderdelen van het programma 'Vertrouwen in gezondheidsbescherming'. Vooral de (collectieve) voorlichting aan jongeren, risicogroepen en intermediairs rond SOA en seksualiteitshulpverlening is onder druk komen te staan.

Het programma 'Ondersteuning door kennis en innovatie' heeft geleid tot een hogere kwaliteit van de beleidsadvisering door een andere werkwijze voor de analyse en duiding van informatie uit onderzoeken en monitors.

Kijkend naar de maatschappelijke opgaven in onze regio adviseren wij om de programma's in grote lijnen geactualiseerd voort te zetten. De aanbevelingen uit de evaluatie zijn opgepakt en in deel IV vertaald naar nieuwe beleidsdoelstellingen.

4. Ontwikkelingen

De samenleving verandert in een razendsnel tempo. Wat gisteren nog adequaat was, is morgen wellicht achterhaald. De maatschappelijke trends en landelijke ontwikkelingen beïnvloeden onze ontwikkeling als organisatie.

4.1 Technologische ontwikkelingen

Artificial intelligence, internet of things, zelfrijdende auto's; ontwikkelingen die we tot voor kort als futuristisch betitelden zijn inmiddels onderdeel van ons leven. Nieuwe technologieën brengen kansen met zich mee, maar ook nieuwe risico's. Het is belangrijk om dergelijke risico's te voorspellen, er snel op in te spelen en daarmee schade te beperken.

In de toekomst vormen we sneller een beeld van een situatie doordat bij de meiding beeldmateriaal kan worden meegestuurd. In het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) kunnen we die beelden veredelen met informatie uit openbare informatiebronnen of bronnen die we met onze netwerkpartners delen. Met nieuwe technologieën kunnen we snel en adequaat onderling informatie uitwisselen en burgers, bedrijven, instellingen en bezoekers sneller bereiken en informeren. We zien geen rol voor de veiligheidsregio in bijvoorbeeld het technisch voorkomen van cyberaanvallen. Wel kunnen we samen met onze partners wijzen op risico's en mogelijke effecten voor de veiligheid en publieke gezondheid. Het borgen van onze eigen voorbereiding en continuïteit is een prioriteit.

4.2 Klimaat- en energietransitie

Mens en maatschappij worden zich steeds meer bewust van het belang van duurzaamheid. De gevolgen van de klimaat- en energietransitie zien wij terug in onze dagelijkse praktijk. Steeds vaker is er sprake van extreme weersomstandigheden (nat én droog) waar wij op moeten voorbereiden. De energietransitie brengt ook technologische ontwikkelingen met zich mee (batterijen voor energieopslag thuis, zonnepanelen, windparken, nieuwe brandstofsoorten) die ons voor nieuwe uitdagingen stellen. Wij bereiden ons daarop voor, onder meer door vakbekwaamheidsprogramma's aan te passen. Daarnaast monitoren wij uiteraard waar we zelf onze bijdrage kunnen leveren, bijvoorbeeld met gezondheids- en veiligheidsadvies over klimaat-adaptatiemaatregelen en de leefomgeving (binnenmilieu, lucht-, bodem- en waterkwaliteit, ziekteverwekkers). Ook zullen wij energieneutraliteit en duurzaamheid van gebouwen en materieel centraal moeten stellen.

4.3 Maatschappelijke ontwikkelingen

Kwetsbaarheid en weerbaarheid

Door verdere globalisering, urbanisering, informatisering maar zeker ook individualisering wordt onze samenleving steeds complexer, nemen afhankelijkheden van en tussen vitale voorzieningen toe en vergroot de kwetsbaarheid. De samenleving moet zich voorbereiden op de effecten van

nieuwe dreigingen, waarbij de overheid steeds minder de 'superheld' is die iedereen kan helpen. Van ons wordt verwacht dat we helpen de maatschappij in het algemeen en kwetsbare groepen in het bijzonder weerbaarder en veerkrachtiger te maken.

De kracht van social media

Dankzij sociale media zijn de inwoners van onze regio mondiger en zichtbaarder geworden. Informatie over gezondheid en incidenten wordt via uiteenlopende kanalen razendsnel gedeeld en van persoonlijke meningen voorzien. Tegelijk biedt dit netwerk ook mogelijkheden voor het delen van kennis en informatie vanuit overheid en kennispartners en voor het organiseren van allerlei vormen van burgerhulp. Onze belangrijkste uitdaging is om de betrouwbaarheid te bewaken van gezondheids- en veiligheidsinformatie die op social media rondgaat.

4.4 Landelijke kaders

Omgevingswet

Veiligheidsregio's krijgen te maken met meer partijen en meer belangen, terwijl hun taken steeds minder stevig in wet- en regelgeving zijn verankerd. Door de Omgevingswet ontstaat meer ruimte voor het gesprek om risico's lokaal en regionaal af te wegen en daar de maatregelen op af te stemmen. De eerste verantwoordelijkheid voor risicobeïnvloeding ligt met deze wet nog nadrukkelijker bij de eigenaar en gebruiker van een gebouw. VRLN staat voor de uitdaging om risico's met een gemeente-overschrijdend effect onder de aandacht te houden. VRLN heeft (wettelijke) taken op het gebied van veiligheid en gezondheid en is expert op dit vlak.

Wet Veiligheidsregio's

In 2019 is de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's gestart. De centrale vraag is in hoeverre de Wet veiligheidsregio's in de praktijk voldoet aan de verwachtingen. Draagt het organiseren onder één regionale bestuurlijke regie bij aan een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing en hoe ervaren actoren dat? Wij volgen deze ontwikkeling nauwlettend en leveren input voor deze evaluatie.

Landelijke Meldkamer Samenwerking

Vanaf 2020 gaat het beheer van de meldkamer op in de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). In Limburg is één gezamenlijke meldkamer gevormd. De komende beleidsperiode wordt het samenwerken op de gezamenlijke locatie in Maastricht verder uitgebouwd naar integratie van de werkprocessen. Ook wordt de functie Calamiteitencoördinator (CaCo) doorontwikkeld, met een goede aansluiting op de crisisorganisatie in de beide veiligheidsregio's.

Landelijke agenda veiligheid

Op de landelijke agenda van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad staan thema's die voor alle veiligheidsregio's van belang zijn en waarin ook VRLN participeert. Het gaat om de volgende thema's:

- **Ongekende risico's:** situaties die een langdurige maatschappelijke ontwrichting tot gevolg hebben, die niet vooraf verwacht, bedacht of voorzien kunnen worden. Welke crises dit precies zijn is niet exact te voorspellen, maar de effecten van onverwachte gebeurtenissen zijn (tot op zekere hoogte) wel te beredeneren;
- **Cyber:** de prioriteiten zijn het creëren van awareness voor de risico's en gevolgen van digitale ontwrichting, het in kaart brengen van de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de bestrijding van gevolgen van digitale ontwrichting (cybergevolgbestrijding) en informatieveiligheid;
- **Presterend vermogen:** het Veiligheidsberaad, het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Tweede Kamer hebben behoefte aan een ruimer inzicht in het presterend vermogen van de veiligheidsregio's dan wat nu in de wet is opgenomen. Zij willen een meer kwalitatieve benadering van presterend vermogen, waarbij het met en van elkaar leren centraal staat zonder de autonome positie van de veiligheidsregio's aan te tasten;
- **Vrijwilligheid:** omdat de huidige rechtspositieregeling voor brandweervrijwilligers in strijd is met de Europese regelgeving wordt onderzocht hoe de brandweer kan worden aangepast. Vrijwilligheid vormt een belangrijke pijler onder de brandweerorganisatie. In de komende periode wordt gewerkt aan een visie op een toekomstbestendige brandweer, waarbij vrijwilligheid een fundamenteel onderdeel vormt;

Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) wordt iedere vier jaar een landelijke nota gezondheidsbeleid opgesteld die richtinggevend is voor het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten. De landelijke nota is momenteel in ontwikkeling en legt de focus op een viertal gezondheidsvraagstukken:

1. Gezondheid in de fysieke- en sociale leefomgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
4. Vitaal ouder worden.

Deze vraagstukken zijn aanvullend op de beleidslijnen en landelijke programma's die reeds lopen, zoals Kansrijke Start, Rookvrije Generatie, Gezonde School, Langer Thuis en Een tegen eenzaamheid. Deze thema's vertegenwoordigen de grootste 'ziektelast', bieden de grootste kans op gezondheidswinst voor kwetsbare groepen en kunnen leiden tot kostenbeheersing op de zorguitgaven en in het sociaal domein. Voor de aanpak van deze gezondheidsvraagstukken is inspanning op zowel landelijk als lokaal niveau nodig. De gezamenlijke visie en aanpak van gezondheidsbeleid betreft:

- aandacht voor achterliggende problematiek bij gezondheidsvraagstukken;
- positieve gezondheid als bindmiddel;
- data laten werken voor gezondheid;
- verbeteren van gezondheid in samenwerking met andere sectoren.

5. Ambitie en algemene beleidsdoelstellingen

5.1 Ambitie

Onze maatschappelijke opdracht als VRLN is om bij te dragen aan de bevordering van gezondheid en veiligheid door een gezamenlijke inspanning van burgers, gemeenschappen, bedrijven, instellingen en overheden. Onze ambitie is als volgt te formuleren:

Veiligheidsregio Limburg-Noord wil de veiligste en gezondste regio zijn. Dit vraagt een permanente inspanning om onze regio veiliger en gezonder te maken.

Dit is een stevige ambitie die moet worden vormgegeven binnen het gegeven begrotingskader, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 5 juli 2019. Het uitgangspunt is dat nieuw beleid komt in plaats van bestaand beleid, zonder verhoging van de gemeentelijke bijdragen. We zijn ons er daarbij van bewust dat 100% gezond en veilig onhaalbaar is en dat veel partijen samen deze beweging naar een veiliger en gezonder regio moeten vormgeven. VRLN kan nooit in haar eentje deze ambitie waarmaken, maar vindt het desondanks belangrijk om de stip op de horizon ambitieus neer te zetten.

5.2 Kernwaarden

VRLN kent vijf kernwaarden die leidend zijn voor het waarmaken van onze ambitie.

Verbinding

Wij willen dé organisatie zijn die alle hulpverleners en partners op het gebied van veiligheid en gezondheid verbindt en tot een samenhangend geheel maakt om zo een veilige en gezonde leefomgeving te creëren. We doen dat in nauwe samenwerking met onze gemeenten als onze opdrachtgevers en zorgen voor een optimale samenspraak met de gemeenteraden. Dit vraagt omgevingssensitiviteit en een goede informatiepositie, die we verkrijgen door continu gegevens te verzamelen en onderzoek te doen naar risico's en ontwikkelingen. Op deze manier kunnen we vraaggericht werken.

Als organisatie staan we midden tussen burgers, bedrijven, instellingen en partners en gaan we uit van eenieders eigen kracht en expertise. We maken een regionale vertaling van het beleid van hogere overheden. Hoewel we als veiligheidsregio niet altijd zelf de uitvoerende partij zijn voor het geven van advies of nemen van maatregelen, kunnen we bij complexere vraagstukken, dreigingen en crises een platform bieden voor de partners die daar wél van zijn, en hen vraaggericht faciliteren. We zorgen dat we een natuurlijke, gevraagde partner zijn voor duurzame veiligheid en gezondheid in de regio én de schakel vormen tussen lokale en provinciale, nationale veiligheid en gezondheidsbeleid. In onze verbindende rol en samen met onze partners zijn we er voor burgers, bedrijven en instellingen met advies en hulp op maat waar nodig.

Vakmanschap

Vakbekwaamheid en vakmanschap zijn voor ons een prioriteit. De organisatie bevordert de deskundigheid en bevologenheid van de medewerkers, zowel in de uitvoering als in de ondersteunende diensten. Vakbekwaamheid is een verantwoordelijkheid van de medewerkers zelf en de organisatie ondersteunt hierin door voldoende middelen in te zetten.

We bieden een veilige en vertrouwde omgeving waarin de medewerkers vitaal en veerkrachtig kunnen opereren. We hebben vertrouwen in en ondersteunen initiatieven die vanuit vakmanschap en professionaliteit ontstaan en bouwen samen met de medewerkers een organisatie waar zij trots op zijn en gemotiveerd en betrokken hun werk doen.

Informatie gestuurd

We werken informatie gestuurd en ontwikkelen continu onze kennis. Hierdoor kunnen we slimme keuzes maken zoals ons richten op de belangrijkste risico's, proactief meedenken bij ontwikkelingen en onze bedrijfsvoering hierop efficiënt en effectief inrichten. Dit doen we door betrouwbare data te verzamelen, adequaat te analyseren, slim te ontsluiten en deze beschikbaar te stellen om onze dienstverlening en bedrijfsvoering nu en in de toekomst te verbeteren. We maken onder andere gebruik van in- en externe databronnen, informatiesystemen, onderzoeken en monitors. We richten ons daarbij specifiek op de toegevoegde waarde voor onze regio.

We vormen een expertisecentrum voor veiligheid en gezondheid. We weten wie onze partners zijn en welke bijdrage ieder hierin kan leveren. We voeren de regie op de inhoud, adviseren risicogericht en waar het kan proactief en in het geval van crises zetten we onze kennis en sterke informatiepositie in om deze snel en effectief het hoofd te bieden en de nadelige gevolgen te beperken.

Betrouwbaar

We werken rechtmatig en doelmatig. We houden ons aan de door het bestuur vastgestelde begroting. We zijn transparant over de prestaties die we leveren en die van ons verwacht mogen worden. We geven ook onze grenzen aan. Onze programma's en diensten leggen we vast in een programma en productenoverzicht. Wij werken met gevalideerde informatie. We hebben zicht op onze risico's en signaleren afwijkingen van onze bestedingen en prestaties tijdig.

Duurzaam

Wij vormen een duurzame organisatie. Dit betekent aansluiten op de behoeften die er nu zijn én tegelijkertijd aanpassen aan en voorbereiden op de eisen van de toekomst om zo continuïteit van de organisatie en de dienstverlening te borgen. We gebruiken duurzame oplossingen waar dat mogelijk en effectief is. De continuïteit van de rampenbestrijding mag daarbij niet in gevaar komen, maar we benutten kansen. Zo kan inzet van duurzame energie bijdragen aan continuïteit van de rampenbestrijding bij stroomuitval. Betrouwbaarheid en kwaliteit van voorzieningen en technologieën zijn belangrijk. We hoeven niet voorop te lopen en gaan voor beproefde oplossingen of haken aan bij bestaande initiatieven. De keuzes gaan niet ten koste van kwaliteit. Op termijn zijn duurzame maatregelen kostenneutraal qua investering en beheer/onderhoud.

We richten ons op duurzaam ondernemen, werken, bouwen en beheren:

- *Duurzaam ondernemen*: we leveren onze bijdrage aan gezonde mensen in een veilige en duurzame regio, die maximaal zelfredzaam en veerkrachtig zijn. We zijn bestuurlijk en financieel voorspelbaar en robuust. We ondernemen op maatschappelijk verantwoorde wijze;
- *Duurzaam werken*: we voeren een inkoop- en aanbestedingsbeleid waarin we de effecten op 'people, planet & profit' meenemen. Daarnaast creëren we bewustwording bij medewerkers om autogebruik, energieverbruik en verspilling terug te dringen. We formuleren duurzaam personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden gericht op gezonde, gepassioneerde en trotse mensen in een gezonde organisatie;
- *Duurzaam bouwen en beheren*: onze kazernes en andere gebouwen bouwen we zoveel mogelijk duurzaam (energie-neutraal, klimaatneutraal en circulair). Het onderhoud en beheer zijn erop gericht dat de gebouwen aan toekomstige eisen, wensen en ontwikkelingen voldoen.

5.3 Keuzekader

Om onze algemene ambitie te kunnen uitwerken in concrete doelstellingen, hanteren we de volgende basisprincipes:

- Er zijn grenzen aan de beschikbare capaciteiten en (financiële) middelen. Om onze ambitie te verwezenlijken, moeten we keuzes maken en efficiënte en effectieve oplossingen vinden, mede vanuit het besef dat 100% veilig en gezond nooit haalbaar is.
- Wij richten ons op de risico's en sturen op gevalideerde informatie. Daarbij hebben wij oog voor de vragen en opdrachten vanuit de burgers en in het verlengde daarvan de gemeenten.
- Wij helpen de burgers om gezonde en veilige keuzes te maken, waarbij wij speciale aandacht besteden aan de kwetsbare burgers.
- Wij treden niet in concurrentie met marktpartijen, maar kunnen in een aantal gevallen wel een meerwaarde leveren. Wij leveren in dat geval de argumenten voor een bestuurlijke keuze.
- Wij zijn niet behoudend, maar innovatief. Bestaande producten aan het eind van de beleidscyclus worden beëindigd. Nieuwe producten en diensten die helpen onze doelstellingen te realiseren kunnen daarvoor in de plaats komen.

5.4 Beleidsdoelen

In deel II, III en IV van het beleidsplan is onze algemene ambitie, met inachtneming van het keuzekader, uitgewerkt in concrete beleidsdoelen. Elk deel kent een beperkt aantal hoofdthema's die leidend zijn voor de komende vier jaren.

Deel II – Crisisbeheersing

- Meer veiligheid & continuïteit van onze leefomgeving (risicobeheersing)
- Flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie (crisisbestrijding)
- Expertise in verbinding (rol en positie crisisbeheersing)

Deel III – Brandweer

- Risicobeheersing
- Preparatie
- Incidentbestrijding

Deel IV – GGD

- Versterken publieke gezondheid
- Gezonde generatie
- Vitaal ouder worden
- Verbinding publieke gezondheid en sociaal beleid
- Verbinding publieke gezondheid en veiligheid

Afkortingen

BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
CaCo	Calamiteitencoördinator
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
PG	Publieke Gezondheid
THW	Technische Hilfswerke
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Wpg	Wet publieke gezondheid
Wvr	Wet veiligheidsregio's
VRZL	

Beleidsplan 2020-2023

DEEL II Crisisbeheersing

Deel I Kaders en ambities	Deel II Crisisbeheersing	Deel III Brandweer	Deel IV GGD
------------------------------	-----------------------------	-----------------------	----------------

Inhoud

1. Van Risico's naar Crisisbeheersing	3
1.1 Onze positie	3
1.2 Provinciaal Risicoprofiel: wat bedreigt ons?	3
1.3 Prioritering: hoe erg is dat?	4
1.4 Ambitie: wat gaan we eraan doen?	6
2. Meer veiligheid & continuïteit leefomgeving	7
2.1 Naar continu communiceren	7
2.2 Structureel informeren en adviseren	8
2.3 Harmoniseren en stroomlijnen evenementenproces Limburg	9
3. Flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie	11
3.1 Meer proactieve en flexibele inzet crisisorganisatie	11
3.2 Vakbekwaamheid met focus	13
3.3 Continu leren en verantwoorden	14
4. Expertise in verbinding	17
4.1 Rol en meerwaarde van crisisbeheersing	17
4.2 Verbinding met partners	18
5. Specifieke beleidsdoelen	21
5.1 Geneeskundige Hulpverlening in de Regio	21
5.2 Gemeentelijke Crisisorganisatie (Oranje Kolom)	21
5.3 Gemeenschappelijke Meldkamer	22
Afkortingen	24

Bijlagen bij deel II – Crisisbeheersing

- Ila. Provinciaal Risicoprofiel Limburg – Hoofdrapport
- Ilb. Provinciaal Risicoprofiel Limburg – Bijlagen
- Ilc. Methodiek prioritering Risicoprofiel 2019
- Ild. Regionaal Crisisplan 2018
- Ile. Informatievoorziening VRLN
- Ilf. Beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

1. Van Risico's naar Crisisbeheersing

In deel I van het beleidsplan is als ambitie geformuleerd dat VRLN de veiligste en gezondste regio wil zijn. In het voorliggende deel van het beleidsplan presenteren wij de wijze waarop de Crisisbeheersing invulling wil geven aan deze ambitie. We beschrijven de risico's die Limburg-Noord bedreigen en wat we daaraan kunnen doen. We formuleren drie generieke beleidsdoelen waarop we ons de komende jaren richten. In de bijlagen zijn het regionaal risicoprofiel, het regionaal crisisplan, de informatieparagraaf en het Beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen opgenomen.

1.1 Onze positie

Crisisbeheersing staat voor risicobeheersing en crisisbestrijding en richt zich op de volle breedte van de thema's en scenario's uit het provinciaal risicoprofiel. Het speelveld voor crisisbeheersing is per definitie multidisciplinair. Vanzelfsprekend is daarbij de samenwerking met partners onontbeerlijk. Binnen de organisatie VRLN zijn derhalve de GHOR, de Brandweer en de Gemeentelijke Crisisorganisatie (Oranje Kolom) nauw betrokken bij crisisbeheersing, door samenwerking vanuit dezelfde fysieke locatie en door het delen van kennis en capaciteiten met elkaar. Daarnaast is er een convenant met de politie Eenheid Limburg en delen we één meldkamer op Limburgse schaal. Ook werken we intensief samen met een toenemend aantal publieke en private kernpartners (waterpartijen, Nutsbedrijven, buurregio's, kennisinstituten etc.) in de advisering vanuit risicobeheersing en de (voorbereiding op) crisisbeheersing.

1.2 Provinciaal Risicoprofiel: wat bedreigt ons?

Ons beleid is gebaseerd op een inventarisatie en analyse van de risico's in ons gebied. Samen met Veiligheidsregio Zuid-Limburg hebben wij in 2019 een Provinciaal Risicoprofiel¹ opgesteld. We hebben samen de grootschalige risico's en kwetsbaarheden geïnventariseerd en geanalyseerd, ook "over de grens". De opbrengsten van dit provinciale risicoprofiel en de prioritering door experts, gemeenten en bestuur vormen mede de basis voor dit beleidsplan. Op basis van waarschijnlijkheid en impact geeft dit het volgende totaalbeeld (voor de volledige rapportages verwijzen we naar het Provinciaal Risicoprofiel Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord).

¹ Dit betreft de zogenaamd 'kleine kans – groot effect' scenario's en geeft een beeld van de potentiële crises die ons zouden kunnen overkomen. Dit is dus géén totaalbeeld van alle mogelijke incidenten.

Figuur: overall risicodiagram. Voor duiding zie het Provinciaal Risicoprofiel.

Als VRLN willen we uiteindelijk sneller en op de juiste manier inspelen op veranderingen. Daarom maken we ons risicoprofiel in de toekomst meer dynamisch. We willen continu een actueel beeld hebben van de risico's op specifieke locaties. Maatschappelijke beleving is daarbij ook een graadmeter die we in een dynamisch risicobeeld willen meenemen.

1.3 Prioritering: hoe erg is dat?

Het antwoord op de vraag "wat willen we bereiken?" wordt in belangrijke mate bepaald door de risico's die ons bedreigen. Het is echter onmogelijk om ons voor te bereiden op ieder denkbaar scenario. Daarnaast willen we ook voorbereid zijn voor risico's die we nog niet kennen.

Voor een aantal risico's zijn al veel maatregelen getroffen. Denk aan regelgeving, risicobeperkende maatregelen, planvorming en operationele voorbereiding op bijvoorbeeld brand, hoogwater of gevaarlijke stoffen. Verder wegen ook kwetsbaarheid voor moedwillige verstoringen en landelijke en bestuurlijke speerpunten mee in de prioritering.

Op basis van deze criteria heeft een verdere weging van de risico's plaatsgevonden. De uitwerking van de gehanteerde methode is opgenomen in bijlage Methodiek prioritering Risicoprofiel 2019. De top van de prioriteringslijst ziet er als volgt uit:

Figuur: wegingscriteria prioritering risico's

- Uitval elektriciteitsvoorziening
- Maatschappelijke onrust
- Brand regulier woongebouw met zelfstandig wonende verminderd zelfredzamen
- Extreem geweld/ terrorisme
- Grootschalige cyberaanval
- Incident bij een evenement
- Besmettelijkheidsgevaar vanuit het buitenland
- Grote brand bij verminderd zelfredzamen
- Extreme neerslag
- Uitval spraak- en datacommunicatie
- Dierziekten overdraagbaar op de mens
- Slechte bereikbaarheid voor hulpdiensten
- Extreme droogte/storm/hitte/koude

De kleuren vertegenwoordigen de hoofdthema's waaronder deze scenario's vallen. Dit biedt een goede kapstok voor de vertaling naar een overzichtelijke set kernthema's voor de komende beleidsperiode. Met gemeenten en partners bereiden we ons voor op deze geprioriteerde thema's, zonder de andere risico's te verwaarlozen. In het lokale integrale veiligheidsplan (IVP) worden lokale risico's en regionale risico's waar mogelijk en waar nodig verbonden.

Alles overziend komen we voor de komende beleidsperiode dan tot de volgende prioriteiten:

Prioritaire thema's:

1. Sociaal-maatschappelijke risico's (roze/paars, 3 scenario's in de top)
2. Klimaatadaptatie (geel, m.n. extreem weer, nieuw & breed thema)
3. Continuïteit vitale structuren (groen/rood, continuïteit bij uitval nutsvoorzieningen, ICT, cyber)
4. Branden verminderd zelfredzamen (oranje, ook thema van brandweer)
5. Ziekte-uitbraak (donkerpaars, ook thema van GGD)

Te consolideren thema's:

1. Hoge-Drempel-Inrichtingen, incidenten gevaarlijke stoffen
2. Hoogwater
3. Vliegvelden

Vorbereiden op ongekennde risico's:

1. Flexibilisering crisisorganisatie
2. Bovenregionale / landelijke voorbereiding en samenwerking

1.4 Ambitie: wat gaan we eraan doen?

Accenten zetten in basisprocessen

Crisisbeheersing hanteert een set basisprocessen om risico's te beheersen en de bestrijding voor te bereiden, uit te voeren en te verbeteren:

- risicobeheersing (informerende, analyserende, adviserende, communicerende);
- netwerkmanagement (kennis & kennissen, samenwerking partners);
- operationele voorbereiding (materiële voorzieningen, planvorming, informatievoorziening);
- vakbekwaamheid & leren (opleiden, trainen, oefenen, evalueren, leren).

De voornoemde thema's worden binnen deze processen opgepakt. Concrete activiteiten worden uitgewerkt in de jaarplannen voor de komende periode. Voor nieuwe risico's begint dat vaak met het verkennen van de reikwijdte daarvan en onze rol daarin. Voor te consolideren risico's betreft dat het (periodiek) doorontwikkelen en up-to-date houden van plannen en maatregelen.

Processen aangesloten houden bij omgeving

Hoe goed we ook prioriteren en uitwerken, we kunnen nooit alle risico's uitbannen of op alle scenario's in dezelfde mate voorbereid zijn. Gelukkig hoeft dat ook niet; een heleboel risico's zijn al op een maatschappelijk acceptabel niveau. Door de crisisorganisatie flexibel en veerkrachtig in te richten kunnen we ook 'vakkundig improviseren' op het moment dat we te maken krijgen met ongekende risico's.

Het is zaak om zo vroeg mogelijk geïnformeerd en betrokken te zijn bij nieuwe trends en ontwikkelingen in onze omgeving. Mede gelet op de toenemende snelheid van informatie en ontwikkelingen vraagt dat van crisisbeheersing om beter dan ooit in verbinding te staan met de omgeving, zowel monitorend als adviserend of faciliterend.

De omgevingsanalyse en algemene ambitie van VRLN (zie beleidsplan deel I) vertaalt zich voor de komende beleidsperiode in drie generieke beleidsdoelen voor de Crisisbeheersing:

1. Meer veiligheid & continuïteit van onze leefomgeving (risicobeheersing);
2. Flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie (crisisbestrijding);
3. Expertise in verbinding (rol en positie crisisbeheersing).

In de navolgende hoofdstukken worden deze beleidsdoelen verder uitgewerkt. In het laatste hoofdstuk worden specifieke, aanvullende beleidsdoelen voor Meldkamer, GHOR en Gemeentelijke Crisisorganisatie benoemd.

2. Meer veiligheid & continuïteit leefomgeving

Dit beleidsdoel heeft met name betrekking op de risicobeheersingstaken binnen het speelveld van de Crisisbeheersing. Uiteraard lopen maatregelen in de risicobeheersing vaak door in crisisbestrijding. Daarbij zijn naast de klassieke risico's (zoals grote branden en incidenten met gevaarlijke stoffen) steeds meer de continuïteitsrisico's in beeld gekomen. Onze hele samenleving is immers in toenemende mate afhankelijk van allerlei voorzieningen en systemen, terwijl de acceptatie en veerkracht bij verstoringen juist kleiner lijken. Het ontwrichtend effect bij verstoringen wordt daarmee verhoudingsgewijs groter. Dat betekent ook iets voor risicobeheersing en onze adviserende taak daarin.

In dit hoofdstuk geven we richting aan de activiteiten voor de komende beleidsperiode op basis van de volgende kernvragen:

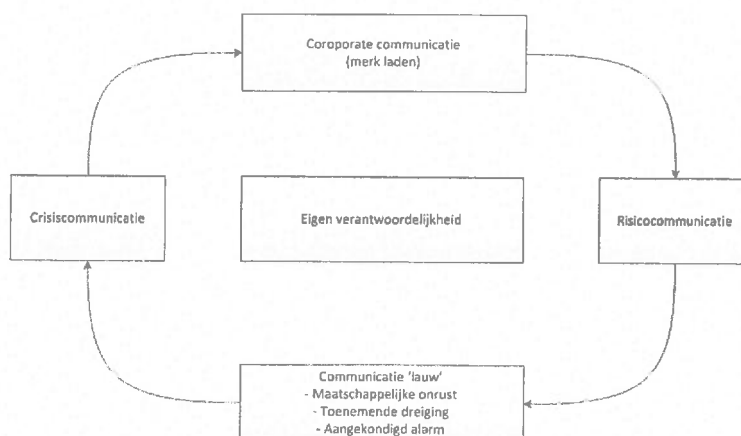
- hoe kunnen we de maatschappij meer bewust maken van en betrekken bij veiligheid(smaatregelen)?
- hoe en op welke vlakken kunnen we ons bestuur en partners beter ondersteunen in het beheersen van risico's?

2.1 Naar continu communiceren

De maatschappelijke reactie op een dreiging of crisis wordt beter bij een goed risicobewustzijn, een helder handelingsperspectief en actieve burgerparticipatie. De overheid als 'superheld', als redder in nood voor iedereen, is een verwachtingspatroon dat niet waar te maken is. Dat is ook niet nodig; met de juiste informatie op het juiste moment is een heel groot deel van onze samenleving prima in staat zichzelf te helpen en zelfs een steentje bij te dragen aan de zorg voor anderen in tijden van crisis. De overheid kan zich dan richten op de meest kwetsbare groepen of objecten in de samenleving.

Dat vergt wel een herijking van onze manier van communiceren. We moeten meer mee in het tempo en de frequentie van de 24-uurs-media en meer continu communiceren, zodat we ook ten tijde van crisis gekend en erkend worden als betrouwbare 'preferred supplier' van veiligheid gerelateerde informatie. Dat betekent voor crisisbeheersing dat we:

- continu vertellen waar we vanuit de veiligheidsregio mee bezig zijn en waarom we dit doen (corporate communicatie);
- continu vertellen welke actuele risi-

Figuur: schematische weergave continue communicatie

co's en dreigingen er zijn, en wat mensen daar zelf aan kunnen doen (risicocommunicatie, lawe communicatie);

- bij dreigingen of crises, voortbouwend op de risicocommunicatieboodschappen, vertellen wat er feitelijk aan de hand is, duiding geven aan gebeurtenissen en de handelingsperspectieven concretiseren;
- recht doen aan de eigen verantwoordelijkheid van maatschappij en partners in deze communicatie.

De komende periode maken we samen met VRZL de slag naar continu communiceren:

- a) door onze 'voelsprietten' en focus te verbeteren middels het inrichten van een (doelgroepgerichte) monitor voor veiligheidsbeleving (panel, interactief);
- b) door onze communicatieorganisatie samen met de Gemeentelijke Crisisorganisatie verder te professionaliseren en te stroomlijnen (koud en warm);
- c) door onze waarschuwingssystemen (zoals sirenes, NL-alert, rampenzender) meer op te lijnen met de maatschappelijke vraag qua nauwkeurigheid, snelheid en (sociale) media;
- d) door onze website te vernieuwen, qua vorm, inhoud en gebruikte media;
- e) door risico's in beeld en onder de aandacht te brengen op basis van actualiteit (wekelijks), thema (maandelijks) en prioriteit (campagnes).

2.2 Structureler informeren en adviseren

De maatschappij krijgt in toenemende mate te maken met complexe vragen en dreigingen, zoals perioden van extreme droogte als gevolg van klimaatverandering, digitale verstoringen, verwarde personen of nieuwe gezondheidsrisico's ('geïmporteerde infectieziekten'). Vanwege de toenemende snelheid van ontwikkelingen redden we het niet meer met een vierjaarlijkse risicoanalyse en beleidsplan. Een sterke informatiepositie is de basis om -samen met partners- goed te kunnen adviseren over trends, risico's, consequenties en mogelijke maatregelen.

Waar het 'nieuwe' risico's betreft moeten we eerst met bestuur en partners een duidelijk beeld ontwikkelen van onze rol daarin. De invoering van de Omgevingswet biedt een mooie kapstok voor een verkenning van deze rol. Crisisbeheersing wil nadrukkelijk een multidisciplinair knooppunt zijn. In de afgelopen beleidsperiode is onder meer geëxperimenteerd met het vraaggericht bij elkaar brengen van scenarioteams (leegloop stuwpand, droogte, Outlet) en met het digitaal bij elkaar brengen van veiligheidsinformatie. De komende beleidsperiode ontwikkelen we deze gereedschappen voor informeren en adviseren verder.

De komende periode werken we samen met partners aan het structureel informeren en adviseren van bestuur, partners, burgers en instellingen over trends, (nieuwe) risico's en maatregelen:

- a) door samen met gemeenten te duiden wat de gevraagde rol is bij sociaal-maatschappelijke risico's en klimaatadaptatie;
- b) door uitwerking, implementatie en evaluatie van een 'bouwsteen veiligheid' in het kader van de Omgevingswet;
- c) door samen met de provincie, andere veiligheidsregio's en stakeholders te werken aan structurele uitwisseling van veiligheidsinformatie en duiding daarvan;
- d) door advisering op basis van prioriteiten uit het risicoprofiel en actuele trends en ontwikkelingen;
- e) door input te leveren voor deelname aan en/of organisatie van risicodialogen met belanghebbenden op basis van prioriteiten uit het risicoprofiel.

2.3 Harmoniseren en stroomlijnen evenementenproces Limburg

Het aantal evenementen in Limburg groeit gestaag en de grote evenementen in Limburg boeken jaar op jaar bezoekersrecords. Hoewel het prioriteren van capaciteit van hulpdiensten een uitdaging blijft, verloopt de advisering en voorbereiding op evenementen over het algemeen prima. De groei en professionalisering van de evenementen vergt een versteviging van de evenementenorganisaties in het algemeen en specifiek op het thema veiligheid. Daartegenover staat een roep om minder 'regelgerichte advisering' en meer flexibiliteit.

Samen met VRZL, gemeenten en politie is het Limburgs evenementenorgaan (LEO) ingericht. De gezamenlijk ontwikkelde handreiking 'evenementenveiligheid en gezondheid' is de eerste stap naar meer duidelijkheid en minder (verschillende) regels. VRLN ontwikkelt de komende periode de verschillende onderliggende tools voor aanvraag, voorbereiding, controle, informatie-uitwisseling en evaluatie door. Dit leidt tot minder bureaucratie en meer maatwerk, met instandhouding van het benodigde veiligheidsniveau.

De komende periode harmoniseren en stroomlijnen we samen met VRZL het evenementenproces in Limburg, om de regeldruk te verminderen:

- a) door vaststelling en invoering van de nieuwe Limburgse handreiking 'evenementenveiligheid en gezondheid';
- b) door het herontwerpen van tools, het administratieve proces en informatie-uitwisseling, uitgaande van minimale tijdsbelasting voor betrokkenen en het maximaal delen en hergebruiken van informatie;
- c) door informatie gestuurd te variëren in het advies- en begeleidingsproces, afhankelijk van de specifieke context en eerdere ervaringen met evenementen(organisaties);
- d) door het evenementenorgaan te laten functioneren als kennis- en expertisecentrum ter ondersteuning van gemeenten en organisatoren.

3. Flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie

Uit regionale en landelijke evaluaties blijkt dat de crisisbeheersingsorganisatie qua structuur en opschalingsmodellen nog vooral gericht is op klassieke rampen. Ondanks de gefaseerde opschaling is de structuur nog vaak leidend en wordt de organisatie als weinig flexibel en soms zelfs log en te breed ervaren. Het landschap van de crisisbeheersing verandert bovendien, waarbij ook steeds vaker regiogrensoverschrijdend opgetreden wordt. Dit vraagt enerzijds een heldere kernbezetting van de crisisorganisatie van functionarissen die elkaar snel kunnen vinden. Anderzijds wordt een hoge mate van flexibiliteit en veerkracht van de crisisorganisatie verwacht. Dit werkt door in de crisisfuncties en hun vakbekwaamheid. Flexibel optreden vraagt een scherp lerende houding. Zo zijn niet alle denkbare scenario's van te voren te testen. Daarnaast gaan we bij flexibilisering 'spelen' met de vaste structuur en daarmee met onze houvast. Het snel delen en leren van praktijkervaringen is dan extra hard nodig.

In de praktijk worden al de eerste stappen gezet, maar afspraken moeten nog worden vastgelegd en geborgd. Dit hoofdstuk spitst zich dan ook toe op de volgende vragen:

- Hoe kunnen we de crisisorganisatie slagvaardiger en flexibeler maken binnen de landelijke kaders?
- Hoe kunnen we beter en sneller leren van crisiservaringen van onszelf en anderen?

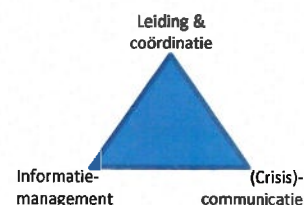
3.1 Meer proactieve en flexibele inzet crisisorganisatie

De komende vier jaar zetten we een toekomstbestendige crisisorganisatie neer, die proactief, flexibel en slagvaardig is en aansluit bij de behoefte en verwachtingen van maatschappij, bestuur en crisisfunctionarissen. De hoofdstructuur van de crisisorganisatie moet gelijk blijven oplopen met Zuid-Limburg, aangezien we op provinciale schaal één meldkamer en een groot aantal partners met elkaar delen. Tevens moeten we in verbinding blijven met de rest van het land en aangrenzend buitenland. De ontwikkelruimte zit in:

- moment / wijze van opschalen;
- de rolinvulling door teams (en eventueel aanvullende teams);
- de invulling van de teams.

Flexibel invullen crisisstructuur

We gaan proactief zogenaamde 'kernteams' inschakelen. Dit betreft in elk geval de processen informatiemanagement, leiding & coördinatie en (crisis)communicatie², vanuit de wetenschap dat deze processen bij elke dreiging of crisis relevant zijn. De overige processen zijn veelal verbonden aan taken in functionele kolommen, en daarmee scenario-afhankelijk.

² Corporate en risico-communicatie o.v.v. de veiligheidsregio, crisiscommunicatie o.v.v. bevolkingszorg

Een dergelijk kernteam besluit over een maatwerkinvulling, de rol van een team (facilitair, coördinerend, sturend) en eventueel specifieke teams voor bijvoorbeeld scenarioanalyse of evacuatie. In deze context verkennen we tevens of (delen van) de crisisorganisatie kunnen worden ingezet bij sociaal-maatschappelijke (mini)crises, ongekende risico's en in de herstelfase.

Uitgangspunt is om in een twee-lagen-structuur (bestuurlijk en operationeel) te werken en zodoende informatievoorziening en besluitvorming zo snel en adequaat mogelijk te laten plaatsvinden. Dit doen we zonder lagen te schrappen of een derde laag op voorhand uit te sluiten. Flexibele opschaling of afschaling van teams vindt plaats bij besluit van de betrokken leider(s) en door de betrokken bestuurder(s) voor de bestuurlijke opschaling. Getrapt afschalen moet net zo vanzelfsprekend worden als dat het nu is om alle kolommen tegelijk op te schalen.

Leiding & coördinatie stevig in het zadel

Flexibele structuren vergen een duidelijk mandaat voor de leiders van de teams. Landelijk is steeds meer de opvatting dat de operatie vooral aan de Regionaal Operationeel Leider (ROL) gelaten moet worden, met een korte lijn naar de betrokken bestuurder voor het afhechten van een beperkt aantal besluiten. Vaak zijn er geen bestuurlijke dilemma's, maar ligt de nadruk voor de bestuurders op duiding (boegbeeld en burgervader/-moeder). Daarvoor is vooral een goede informatiepositie, algemeen strategisch advies vanuit de context van de eigen gemeente of regio, en advies op crisiscommunicatie nodig.

Uitgangspunt is dat multidisciplinaire operationele leiders een stevig en helder geregeld mandaat hebben:

- een multidisciplinair leider van een team in de hoofdstructuur van de crisisorganisatie is altijd bevoegd tot het geven van operationele leiding (d.w.z. het geven van bindende aanwijzingen aan alle bij een (dreigende) ramp of crisis betrokken disciplines), voor zover de vereiste speed zich niet laat verenigen met overleg en sanctionering vooraf door het bevoegd gezag;
- regionaal operationeel leiders worden vooraf aangewezen, zodat:
 - er tijdens een (dreigende) ramp of crisis geen tijd verloren gaat met het nemen van dit besluit;
 - er geen onduidelijkheid bestaat over deze rol;
 - beoogde functionarissen vooraf voldoende opgeleid en getraind kunnen worden;
- kernwaarden van crisisbeheersing zijn doelgerichtheid, snelheid en flexibiliteit. Alle besluiten worden genomen in de geest van deze waarden.

Informatiemanagement & crisiscommunicatie verder professionaliseren

Zowel informatiemanagement als crisiscommunicatie moet professionaliseren en meer dan nu worden gekoppeld aan de 'koude' organisatie. Als we wachten met het inrichten van een informatie- of communicatieorganisatie totdat iemand op een alarmknop drukt, worden we nooit proactief en staan we al op achterstand voordat we beginnen. Voor de geschetste proactieve, flexibele organisatie is het permanent ontsluiten van veiligheidsinformatie en het continu duiden daarvan voor professional, bestuurder en publiek randvoorwaardelijk.

Met onder meer het al gestarte traject VIC als drager / initiator ontwikkelen we in 2023 de veiligheidsregio door tot een informatieknoppunt voor veiligheids- en gezondheidsinformatie voor zowel de professional als de burger (al of niet via de risicokaart). We werken daarvoor samen met onze partners en zijn verbonden aan andere ontwikkelingen, zoals I-room en RTIC (politie), Witte Kaart (GHOR) gegevenshuizen en smart-City's (gemeenten), publiek-private kennisinstituten (Zuid6-netwerk, campussen), de doorontwikkeling van de risicokaart (Provincies) en doorontwikkeling van landelijke initiatieven (zoals geo4OOV, verkeersplein, landelijke servicebus, doorontwikkeling LCMS).

De komende beleidsperiode zetten we in op een meer proactieve en flexibele inzet van de crisisorganisatie:

- a) door laagdrempelige opschaling van kernteams en/of scenarioteams op basis van een permanent omgevingsbeeld mogelijk te maken;
- b) door een vraaggerichte inrichting en rolinvulling van teams te realiseren, primair uitgaande van twee lagen (operationeel en bestuurlijk);
- c) door vanuit snellere en beter beschikbare veiligheidsinformatie een snellere en effectievere besluitvorming, communicatie en inzet te realiseren;
- d) door verkenning van mogelijke inzet van (delen van) de crisisorganisatie bij sociaal-maatschappelijke crisis, ongekende risico's en in de herstelfase.

3.2 Vakbekwaamheid met focus

Goede crisisfunctionarissen vinden is een uitdaging; ze vakbekwaam houden misschien nog wel een grotere. De 'koude' (dagelijkse) organisatie en de 'warme' (crisis)organisatie zijn vaak nog gescheiden. Als er voor crisisfuncties andere competenties gevraagd worden dan voor de dagelijkse functie dan vraagt het enorme inspanningen om vakbekwaam te worden en te blijven. Tegelijk ervaren functionarissen in een operationele rol een groot afbreukrisico.

De beleidsdoelen voor vakbekwaamheid zijn:

- het verder verbeteren van de vakbekwaamheid van crisisfunctionarissen binnen de bestaande kaders (financieel, capaciteiten);
- onze vakbekwaamheid beter inzichtelijk maken, als basis voor continue ontwikkeling van onze crisisfunctionarissen.

Minder mensen meer trainen

De doorontwikkeling van de crisisorganisatie kan bijdragen aan de vakbekwaamheid van de kernfunctionarissen. We houden het aantal functionarissen per operationele rol zo klein mogelijk. Ook brengen we 'koude' en 'warme' rollen zo dicht mogelijk bij elkaar, om het aantal ervaringsmomenten per functionaris te vergroten. Anderzijds willen we vakbekwaamheid vergroten door te focussen op de kernrollen in de crisisorganisatie. De hoofdstructuur en de kernprocessen moeten door deze kernfunctionarissen worden gedragen. Ruimte om meer dan nu aan vakbekwaamheid te werken kan

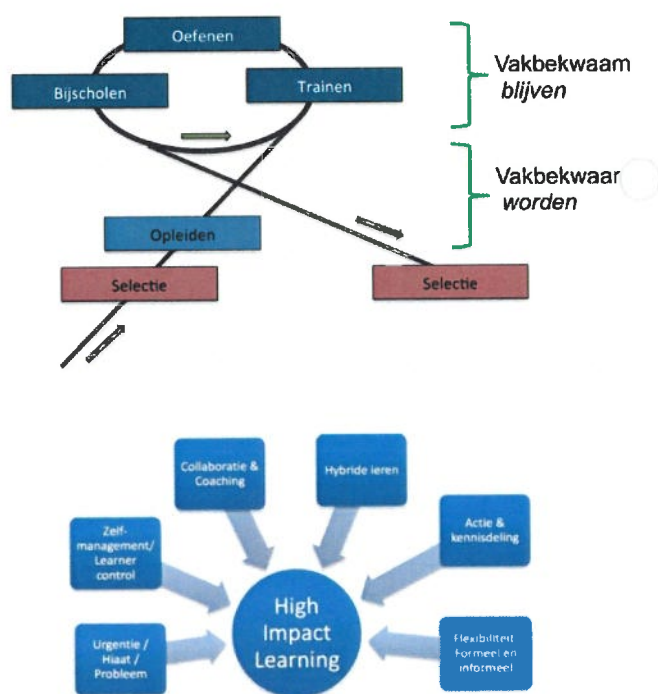
gevonden worden door slimmer, efficiënter en met vernieuwende tools en methodieken te werken. Juist deze focus creëert ruimte bij de overige teamleden om zich te richten op de eigen processen en vakinhoud. Crisisbeheersing steunt immers op vakbekwame functionele kolommen.

Focus in proces en inhoud

Uitgangspunten voor vakbekwaamheid zijn:

- *de Life Long Learning Loop*³: een proces van permanent 'vakbekwaam worden & blijven' vanaf het moment van binnenkomen tot het moment van verlaten van een functie;
- *High Impact Learning that Lasts*: een methode om functionarissen anders en effectiever te laten leren en verbeteren;
- *de prioritaire thema's crisisbeheersing* (zie hoofdstuk 1): vakbekwaamheid voor prioritaire thema's wordt gericht op het breed ontsluiten van kennis met (en steeds meer ook door) onze partners, in plaats van kennis trachten te vangen in planvorming & instructies.

Deze uitgangspunten, principes en methodes zijn verder uitgewerkt in het bijgevoegde beleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO), dat de basis vormt voor vakbekwaam worden en blijven in de komende periode.

De komende beleidsperiode verbeteren we de vakbekwaamheid van de medewerkers en maken deze meer toonbaar:

- door gerichte werving & selectie voor kernfuncties op basis van operationeel gevraagde kennis & competenties;
- door minder mensen (focus op kernteams) meer te trainen (hogere oefen- en trainingsfrequentie, effectievere methodes);
- door gerichte invulling van alle elementen uit de Life Long Learning Loop (onder andere invoering profchecks & registratie vakbekwaamheid);
- door kennisontwikkeling en verbetering van vakbekwaamheid op de prioritaire thema's.

Assessment

3.3 Continu leren en verantwoorden

³ De Life Long Learning Loop wordt ook in de nieuwe toetsingskaders van de Inspectie J&V als basis gehanteerd ter beoordeling van de staat van vakbekwaamheid van crisisbeheersing

Leren en verbeteren zijn integraal onderdeel van het werk van de veiligheidsregio. Met de flexibilisering van de crisisorganisatie neemt ook de behoefte aan snel leren en verbeteren toe. De veiligheidsregio legt daarnaast verantwoording af over de geleverde prestaties en kwaliteit binnen de gestelde (financiële) kaders. Dit betreft grotendeels dezelfde thema's waarop we willen leren en verbeteren: melding & alarmering, op- & afschaling, leiding & coördinatie, informatievoorziening, communicatie en de nafase.

Naar een continu lerende organisatie

Harde kwaliteitscriteria zijn lastig te stellen. Hoe vergelijkbaar zijn crisissituaties en scenario's? Zijn evaluatoren voldoende competent en metingen voldoende onafhankelijk? Wanneer is goed "goed genoeg"? Hoe benchmarken we organisaties die in feite allemaal verschillend zijn? Ondanks deze nog niet voltooide inhoudelijke zoektocht maken we van leren en verantwoorden de komende beleidsperiode een structureel en gestructureerd proces.

Samen met VRZL implementeren we een structurele monitor voor het 'presterend vermogen' van de crisisorganisatie. De processen melding & alarmering, op- & afschaling, leiding & coördinatie, informatievoorziening en communicatie vormen de kern van de monitor. Daarbij wordt gekeken naar verschillende niveaus van functioneren van de crisisorganisatie:

- persoonsniveau (gericht op het individu, zie ook de vorige paragraaf over vakbekwaamheid);
- functionarissenniveau (gericht op de groep functionarissen die een bepaalde rol invullen);
- teamniveau (gericht op het functioneren van de verschillende teams);
- systeemniveau (gericht op het functioneren van het hele systeem).

Met gerichte evaluatie en registratie van vakbekwaamheidsactiviteiten, inzetten en (deel)systeemtesten winnen we structureel data in. Periodiek worden de data op trends geanalyseerd en vertaald naar leer- en verbeterpunten. Dit vormt de basis voor (persoonlijke) ontwikkeling en tevens voor periodieke rapportages (verantwoording) aan directie, bestuur en inspectie.

Leren accepteren

Leren en verantwoorden begint vanuit de wetenschap én acceptatie dat 'foutloos' niet bestaat. Over prestaties en verbeterpunten zijn we open en transparant. Tegelijk vergt leren ook een enigszins beschermde leeromgeving. Zonder acceptatie van fouten en bescherming van de leeromgeving zet angst voor imagoschade (persoonlijk en voor de organisatie) de toon van het leerproces. Dat werkt contraproductief.

Het verwachtingspatroon voor het functioneren van de crisisbeheersing wordt vooral gemanaged door communicatie. Door vooraf helder te maken wat de veiligheidsregio c.q. de crisisorganisatie doet en kan (ons presterend vermogen) managen we verwachtingen. Door ook open te communiceren over onze beperkingen en geleerde lessen, dragen we bij aan het beeld dat bij de crisisorganisatie geen 'supermensen' werken, maar dat we juist onze onvolmaaktheid willen gebruiken om beter te worden in wat we doen.

De komende beleidsperiode borgen we het proces van continu leren en verantwoorden:

- a) door ontwikkeling van een 'monitor presterend vermogen' op basis van de landelijke toetsingskaders en gericht op functionaris, team en systeem;
- b) door tenminste jaarlijks het systeem of delen daarvan steekproefsgewijs te testen;
- c) door intern maandelijks te monitoren op korte termijn-verbeterpunten voor de crisisorganisatie;
- d) door tenminste jaarlijks trends te analyseren en om te zetten naar een verantwoordingsrapportage en leer- en verbeterpunten voor langere termijn;
- e) door over verwachtingen, beperkingen en leerpunten van crisisbeheersing zo open mogelijk te communiceren.

4. Expertise in verbinding

In een snel veranderende omgeving is duidelijkheid over rol en positie erg belangrijk. De veiligheidsregio is in heel veel gevallen niet degene die hands-on het probleem kan oplossen. Waar we bij een brand of uitbraak van een infectieziekte nog wel de helpende hand kunnen bieden in het aanpakken van de oorzaak, is dat niet zo als het water stopt met stromen of het licht uitvalt. Dat roept de vraag op waar onze expertise, en daarmee onze rol zit, en welke allianties nodig zijn met de verschillende partijen.

In dit hoofdstuk staan de vragen centraal:

- Hoe willen wij expertise op het gebied van (fysieke en sociale) veiligheid & informatie opbouwen, vasthouden en/of ontsluiten?
- Hoe en in welke rol komen en blijven wij in verbinding met partners en maatschappij?

4.1 Rol en meerwaarde van crisisbeheersing

De kern van crisisbeheersing is monitoren, communiceren en coördineren. De kracht van de functionarissen die werken aan crisisbeheersing bij de veiligheidsregio zit niet primair in het oplossen van de oorzaken van een probleem, of het hebben van een allesomvattende kennis. De kracht zit in het kennen van onze omgeving, het kennen van ons netwerk, het bij elkaar brengen van partijen en het kunnen bereiken van burgers, bestuur en maatschappij, vanuit een basisexpertise op het gebied van veiligheid.

Goed omgevingsbeeld

Een belangrijke meerwaarde van de veiligheidsregio is onze informatiepositie. We hebben een scherp beeld van onze omgeving, qua risico's, qua partners, qua maatschappelijke en bestuurlijke beleving. Door de actualiteit snel te 'vangen' in een beeld, hoeven we minder terug te vallen op voorbereide en uitgeschreven scenario's.

Platformrol

De crisisbeheersing fungeert op de scheidslijn van voorbereiding en operatie en is zodoende bij uitstek in staat om proactief te reageren en partijen, informatie en ontwikkelingen te verbinden. Met andere woorden, we vervullen een platformrol. Partners moeten één aanspreekpunt vinden bij de veiligheidsregio wanneer er behoefte is om met een veiligheidsbril te kijken naar nieuwe (beleids)ontwikkelingen, mogelijke dreigingen, en complexe incidenten of crises. Het is niet altijd aan de veiligheidsregio om inhoudelijk antwoord te geven op vraagstukken. We moeten echter wel de weg kennen naar partijen die dat wel kunnen en een ingang hebben om hen te betrekken.

Vanuit onze kerntaak crisisbeheersing hebben we de expertise in huis om snel samenhangende teams van zelfstandige partners in te richten en die te ondersteunen. Deze kracht kan ook meer aan de voorkant ingezet worden, bij informatievoorziening of advisering rond complexe, veranderende risico's en dreigingen. Ook in de herstelfase zijn vaak veel partijen betrokken en is er behoefte aan

collectieve afweging en advies, en gezamenlijke uitvoering en communicatie. Hier kan de platformfunctie van crisisbeheersing eveneens meerwaarde bieden.

In de praktijk moet deze rol vooral logisch zijn en gegund worden. Omdat elke crisis anders is en andere actoren en belangen kent, is één proces of rol hiervoor lastig uit te tekenen. We moeten de genoemde platformrol vooral in de praktijk toepassen en gaande de rit leren. Sociaal-maatschappelijke scenario's en klimaatadaptatie lenen zich hier uitstekend voor.

Intern verbonden: Veiligheid & gezondheid

Binnen de veiligheidsregio zijn veiligheid en gezondheid organisatorisch verbonden; we delen gebouwen, ICT en andere facilitaire diensten. Op inhoudelijke verbinding is echter nog te winnen. We beginnen met gezamenlijke voorbereiding van de crisisorganisaties van veiligheid en gezondheid.

De komende beleidsperiode verduidelijken we de rol en meerwaarde van crisisbeheersing en scherpen deze aan:

- a) door te investeren in een goed en actueel omgevingsbeeld, zowel organisatie-breed als vanuit crisisbeheersing;
- b) door samen met de risicobeheersing van de brandweer te verkennen of en hoe wij op basis van onze kern-expertise een platformrol kunnen invullen voor bestuur, gemeenten en partners op het gebied van veiligheid;
- c) door samen met GHOR, GGD en de Gemeentelijke Crisisorganisatie te onderzoeken hoe we de (voorbereiding op) de crisisorganisaties voor gezondheid en veiligheid verder kunnen verbinden.

4.2 Verbinding met partners

De crisisbeheersing ontwikkelt zich steeds meer naar een netwerkorganisatie. De nadruk verschuift van kennis (op inhoud) naar kennissen, en van harde afspraken, convenanten en protocollen naar relatiebeheer.

Dichter bij gemeenten

Ons collectieve belang is de veiligheid en gezondheid van de burger. Toch bestaat er door de organisatievorm en wettelijke context van de veiligheidsregio een afstand tot onze gemeenten. Deze afstand, de onzichtbaarheid, en de prioritering op regionale schaal maken het lastig alle lagen van het openbaar bestuur adequaat te informeren over wat we doen en nut en noodzaak daarvan. De laatste jaren heeft de nadruk gelegen op ontwikkeling van de gemeentelijke crisisorganisatie als operationele entiteit. Een brede dialoog met ambtenaren en bestuursadviseurs over inhoudelijke veiligheidsvraagstukken is echter wezenlijk voor een goede verbinding op de volle breedte van het thema crisisbeheersing. VRLN zal crisisbeheersing dichter bij de gemeenten brengen door meer verbinding te maken met de Gemeentelijke Crisisorganisatie (Oranje Kolom) en de veiligheidsambtenaren. Dat geldt voor de brede ontwikkeling van crisisbeheersing (zoals informatie gestuurd wer-

ken en flexibel opschalen), maar zeker ook voor het thema sociaal-maatschappelijke scenario's (zoals onrust, verwarde personen, extreem geweld).

Samen met Zuid-Limburg

Samenwerking tussen de beide veiligheidsregio's in Limburg is logisch en nodig. We delen onder andere een meldkamer, een politieorganisatie, een waterschap, een Maas, twee landsgrenzen en zo'n 80% van de werkwijzen met betrekking tot crisisbeheersing. Deze samenwerkingsschaal helpt om een goede betrouwbare partner te zijn. Uitdagingen liggen in fysieke afstanden en verschil in operationele en bestuurlijke inzichten. De komende beleidsperiode gaan we verdergaande samenwerking aan met VRZL bij de voorbereiding op crisisbeheersing en vullen we delen van de crisisorganisatie samen in.

Platform voor oude en nieuwe partners

De politie is een van de belangrijkste partners van de veiligheidsregio. Doordat directie en bestuur van de veiligheidsregio en een politie-eenheid niet meer op gelijke schaal georganiseerd zijn, wordt afstemming 'op ooghoogte' lastiger. Samen met VRZL bouwen we hulpstructuren en relaties op om te zoeken naar gezamenlijke belangen, informatiepositie en rolverdeling bij relatief nieuwe crisistypes als digitale verstoring of sociaal maatschappelijke scenario's.

Samenwerking met vitale crisispartners is geborgd in convenanten en planvorming. De veiligheidsregio vindt het belangrijk dat functionarissen elkaar kennen. Samen met VRZL borgen we deze netwerken steviger, door structureel veiligheidsinformatie uit te wisselen en meer netwerkbijeenkomsten te organiseren op verschillende niveaus.

Samenwerking met nieuwe of incidentele partners wordt een van de belangrijkste competenties van de veiligheidsregio. In onze wereld dienen nieuwe (vaak bovenregionale) crisistypes zich steeds sneller aan. Ook het aantal relevante stakeholders per incident stijgt. We ontwikkelen 'actie-intelligentie' voor (acute) samenwerking, vanuit een gedegen analyse van taken en bevoegdheden.

Samenwerking met burgers

Samenwerking met de zelfredzame burger lijkt de 'heilige graal' van crisisbeheersing. De overheid kan niet alles en is niet overal, dus bedienen we de burgers met een reëel beeld over wat de overheid wel en niet doet. Acties zijn erop gericht de burger in staat te stellen zelf keuzes te maken. Het verzorgen van goede en begrijpelijke veiligheidsinformatie en handelingsperspectieven is onze klus. De veiligheidsregio kan achterhalen wie niet voor zichzelf kan zorgen en treft hier maatregelen voor. De burger is mondig en zoekt informatie die past bij het eigen wereldbeeld. Als veiligheidsregio ontwikkelen we een positie als "preferred supplier" van veiligheid gerelateerde informatie. Strategische keuzes in de samenwerking met andere overheidsorganisaties, (sociale) media of andere platforms of "influencers" vergroot het bereik en geloofwaardigheid van de boodschap.

Samenwerking bovenregionaal & internationaal

Samenwerking met andere veiligheidsregio's, buitenland en de landelijke crisisorganisatie vindt plaats in verschillende landelijke werkgroepen en commissies. Het is voor VRLN belangrijk om in

alle fases van de crisisbeheersing in verbinding te zijn met initiatieven en ontwikkelingen in aangrenzende gebieden. Onze functionarissen ontwikkelen een relevant netwerk op hun eigen proces en kennen en spreken hun counterparts in de buurregio's en bij het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). Daarnaast organiseren we jaarlijks bovenregionaal (binnen Nederland) en internationaal (met Duitsland en België) gezamenlijke kennisevents (training, oefening, symposium).

De komende beleidsperiode vergroten we de verbinding met onze partners:

- a) door de ontwikkeling van de crisisbeheersing (zoals informatie gestuurd werken en flexibel opschalen) en de samenwerking aan sociaal-maatschappelijke scenario's (zoals onrust, verwarde personen, extreem geweld) in nauwe samenwerking met de Gemeentelijke Crisisorganisatie (Oranje Kolom) en de veiligheidsambtenaren vorm te geven;
- b) door verdergaande samenwerking aan te gaan met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg bij de voorbereiding op crisisbeheersing en in toenemende mate delen van de crisisorganisatie samen in te vullen;
- c) door met nieuwe of incidentele partners (acute) samenwerking te zoeken vanuit een gegeden analyse van taken en bevoegdheden;
- d) door voor de burger de 'preferred supplier' te worden van veiligheid gerelateerde informatie en daartoe strategische keuzes te maken in de samenwerking met andere overheidsorganisaties, (sociale) media of andere platforms of "influencers";
- e) door onze functionarissen een relevant netwerk te laten opbouwen op hun eigen proces en met hun counterparts in de buurregio's en bij het LOCC, alsmede jaarlijks bovenregionaal en internationaal gezamenlijke kennisevents te organiseren.

5. Specifieke beleidsdoelen

Voor zover beleidsdoelen van Geneeskundige Hulpverlening in de Regio (GHOR), de Gemeentelijke Crisisorganisatie (Oranje Kolom) en Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) niet te verbinden zijn aan één van de voornoemde doelen voor crisisbeheersing, zijn ze in onderstaande paragrafen expliciet benoemd.

5.1 Geneeskundige Hulpverlening in de Regio

De GHOR vertegenwoordigt de geneeskundige keten tijdens rampen en crisis en maakt waar nodig operationele keuzes. Om dit te kunnen doen worden risico's en relevante ontwikkelingen in beeld gebracht en worden ketenpartners en overheid geadviseerd over de best mogelijke voorbereiding. Naast de eerder genoemde generieke thema's op het gebied van crisisbeheersing zal de GHOR haar aandacht richten op de volgende thema's.

Verbeteren informatiepositie

De GHOR gaat in een vroeg stadium relevante risico-informatie duiden en delen met openbaar bestuur en geneeskundige keten zodat men, ook voordat er sprake is van een ramp of crisis, kan acteren op basis van deze informatie.

Samenwerken met keten- en veiligheidspartners

Op basis van actuele risico's worden de voorbereiding van de geneeskundige keten en die van de partners uit het veiligheidsdomein op elkaar afgestemd. De GHOR kijkt met een publieke bril naar ontwikkelingen in het zorglandschap en neemt hierin een proactieve en risicogerichte adviesrol in.

Landelijk beleid en wetgeving doorvertalen

De GHOR denkt en adviseert mee bij landelijke wetgeving en beleidsontwikkelingen en maakt een vertaalslag naar de dagelijkse realiteit van de geneeskundige partners.

5.2 Gemeentelijke Crisisorganisatie (Oranje Kolom)

De afgelopen jaren heeft er landelijk binnen bevolkingszorg een aantal belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo is er een nieuwe visie op bevolkingszorg vastgesteld. Ook binnen de beide Limburgse veiligheidsregio's is er, binnen de projecten GROOT en GROTER, gewerkt aan landelijke kwalificatieprofielen, opleidingskaders en examens voor bevolkingszorg. Omdat er landelijk steeds hogere eisen worden gesteld aan bevolkingszorg en de wereld van de crisisbeheersing enorm in beweging is, zijn door de veiligheidsregio's, verenigd in het landelijk overleg coördinatoren bevolkingszorg, drie nieuwe landelijke ambities gesteld op het gebied van vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven.

Actualisatie en doorontwikkeling van de bestaande producten vakbekwaamheid bevolkingszorg

De afgelopen perioden zijn inmiddels (nagenoeg) alle vakbekwaamheidsproducten geactualiseerd aan de hand van de Visie Bevolkingszorg op Orde 2.0, de processen uit het Referentiekader Regionaal Crisisplan 2016 en de gezamenlijke praktijkervaringen. Kennis die is opgedaan, is geborgd in de kwalificatiedossiers van de verschillende functies. Op verzoek van de veiligheidsregio's kunnen nog steeds nieuwe producten worden ontwikkeld.

Veiligheidsregio's faciliteren bij het vakbekwaam blijven van bevolkingszorgfunctionarissen
Samen met de veiligheidsregio's zal worden geïnventariseerd waar de gezamenlijke ambities liggen met betrekking tot vakbekwaam blijven en welke producten we gezamenlijk kunnen ontwikkelen en/of uitvoeren.

Bevolkingszorg als betrouwbare partner binnen de crisisbeheersing

Afgelopen vier jaar was de focus van bevolkingszorg en crisiscommunicatie als kolom vooral naar binnen gericht. Het is nu goed om ook (meer) aandacht te hebben voor externe partners. Dan gaat het vooral om het uitdragen van wat men van bevolkingszorg kan verwachten, maar ook om te kijken wat partners voor bevolkingszorg kunnen betekenen.

De beide Limburgse veiligheidsregio's werken nauw samen om bovenstaande ambities in de beleidsperiode 2020-2023 te realiseren. Samen ontwikkelen wij een toekomstbestendige crisisorganisatie Bevolkingszorg die aansluit op de nieuwe multidisciplinaire hoofdstructuur (conform het nieuwe crisisplan). Waar mogelijk uniformeren we de Bevolkingszorg, zodat uitwisselbaarheid tussen beide veiligheidsregio's mogelijk is.

5.3 Gemeenschappelijke Meldkamer

De meldkamer is ontegenzeggelijk het centrum waar de operationele multidisciplinaire samenwerking start. Dit moet niet pas starten als iemand opschaalt, maar al in de dagelijkse praktijk vorm en inhoud krijgen. In de afgelopen periode is gestart met calamiteitencoördinatoren (CaCo) 'boven de sterkte', om zowel de multidisciplinaire coördinatie tijdens als de multidisciplinaire voorbereiding op de meldkamer beter te borgen. De eerste stappen daarin zijn gezet, maar er is nog een wereld te winnen in dit complexe domein.

Landelijke Meldkamer Samenwerking

Vanaf 2020 wordt het beheer (gezamenlijke techniek, netwerken en inboedel) van de gemeenschappelijke meldkamer overgedragen aan de landelijke beheerorganisatie bij de politie, de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). Zowel mono- als multidisciplinair vraagt dat aandacht voor inrichting van de 'vraagarticulatie', de weg naar het loket voor wijzigingen. Dat geldt voor zowel het regionale loket richting beheer, als voor vertegenwoordiging in de landelijke meldkamernetwerken.

Governance meldkamer

Tot op heden beschikt de meldkamer over een Kwartiermaker vanuit de Landelijke Meldkamer Samenwerking. In de komende beleidsperiode wordt de Governance van de Gemeenschappelijke Meldkamer verder doorontwikkeld en zal deze een meer structureel karakter krijgen. Binnen deze structuur zal -naast de aansturing van politie, ambulancediensten en brandweer- ook de aansturing van multidisciplinaire processen en crisisbeheersing verbeteren. De lijn naar de calamiteitencoördinatoren wordt op een heldere en eenduidige wijze geborgd.

Harmonisatie multidisciplinaire voorbereiding

Multidisciplinaire afspraken en werkwijzen binnen de meldkamer kunnen (ook straks) nog verschillen voor beide veiligheidsregio's en met de implementatie per kolom wordt nog verschillend omgegaan. De komende periode wordt een gezamenlijke oplossing voor documentenbeheer geïmplementeerd. Met ondersteuning van de CaCo's, de meldkamerdisciplines en de afdelingen crisisbeheersing van beide veiligheidsregio's worden de komende periode de werkinstructies, training, gezamenlijk oefenen en leerprocessen geharmoniseerd.

Meldkamer als informatieknooppunt

We ontwikkelen de meldkamer door van een reactief meldpunt – waarbij geacteerd wordt op basis van (telefonische) meldingen – naar een proactief informatieknooppunt waar geacteerd wordt op basis van een actueel risico- en omgevingsbeeld. Dat vraagt een actieve rol van de meldkamer in de informatievergaring en -ontsluiting en de bereidheid om informatie actief te delen tussen de verschillende disciplines. Juist in deze rol komt de meerwaarde van de CaCo tot zijn recht, zowel in de koude als warme fase, als verbindende schakel op de meldkamer. In de komende periode gaan we de CaCo's op deze rol meer ondersteunen met tools om een gedragen actueel basisbeeld op de meldkamer te realiseren.

Afkortingen

CaCo	Calamiteitencoördinator
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
IVP	Integraal Veiligheidsplan
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
LEO	Limburgs evenementenorgaan
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
MOTO	Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
ROL	Regionaal Operationeel Leider
RTIC	Real-Time Intelligence Center (politie)
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord

Beleidsplan 2020-2023

DEEL III Brandweer

Deel I Kaders en ambities	Deel II Crisisbeheersing	Deel III Brandweer	Deel IV GGD
------------------------------	-----------------------------	-----------------------	----------------

Inhoud

1.	Integrale brandweezorg	3
1.1	Onze ambitie	3
1.2	Bestuurlijke uitgangspunten	3
1.3	Onze kernwaarden	4
1.4	Ons motto	5
1.5	Ons brandweerrisicoprofiel.....	5
2.	Risicobeheersing	7
2.1	Waar staan we voor	7
2.2	Kansen en ontwikkelingen.....	9
3.	Preparatie	11
3.1	Waar staan we voor	11
3.2	Kansen en ontwikkelingen.....	11
4.	Incidentbestrijding	14
4.1	Waar staan we voor	14
4.2	Kansen en ontwikkelingen.....	14
	Afkorting	16

Bijlagen bij deel III – Brandweer

IIIa. Brandweerrisicoprofiel

IIIb. Dekkingsplan brandweer

1. Integrale brandweezorg

In het algemeen gedeelte van het beleidsplan is als ambitie geformuleerd dat VRLN de veiligste en gezondste regio wil zijn. In het voorliggende deel van het beleidsplan presenteren wij hoe Brandweer Limburg-Noord invulling geeft aan deze ambitie. We beschrijven de benodigde doorontwikkeling van de brandweerorganisatie om risico's nog effectiever te voorkomen en verminderen en om incidenten effectief te kunnen blijven bestrijden. In de bijlagen zijn het brandweerrisicoprofiel en het dekkingsplan brandweer opgenomen.

1.1 Onze ambitie

De Veiligheidsregio Limburg-Noord wil de veiligste en gezondste regio zijn. Wat betekent dat voor de brandweer? De kern van het bestaansrecht van de brandweer is het leveren van zo goed mogelijke proactieve, preventieve en volcontinue gegarandeerde repressieve brandweezorg voor de 15 gemeenten in Limburg-Noord. De bestuurlijke ambitie is dat we met de staande organisatie onze wettelijke taken op een minimaal verantwoord niveau uitvoeren. Dit betekent dus automatisch dat er geen capaciteit en middelen beschikbaar zijn en komen om "hoogdravende" extra ambities en doelstellingen te behalen. De brandweezorg dient dus op basis van stevige focus, prioritering en realistische doelstellingen te werken. Doel is een gedegen brandweerorganisatie die de bestuurlijke uitgangspunten en ambities kan waarmaken.

Hoewel er veel technologische ontwikkelingen zijn die in de komende jaren ons werk waarschijnlijk eenvoudiger en anders gaan maken, maakt de mens nog steeds het verschil in onze organisatie. Voor onze ambitie zijn kwalitatief goede, vakkundige medewerkers en leidinggevendenden de grootste succesfactor.

1.2 Bestuurlijke uitgangspunten

Het Algemeen Bestuur van VRLN heeft besloten dat de brandweer op de korte termijn (tot 2023) strategische maatregelen moet treffen om de huidige repressieve organisatie zo goed mogelijk overeind te houden. Hiervoor komt tot 2023 in een opbouwmodel structureel 2,1 miljoen euro beschikbaar. Daarbij wordt vrijwillige paraatheid ondersteund door beroepsmatige paraatheid op de momenten dat dit noodzakelijk is. Verder worden er diverse maatregelen ingezet om de vrijwillige paraatheid te verbeteren. Tevens zal in de komende beleidsperiode uitgewerkt worden hoe de repressieve brandweezorg ook na 2023 kan worden geleverd. Het bestuur houdt er rekening mee dat het huidige organisatieconcept van de brandweer eindig is en in de toekomst significante aanpassingen vergt.

Het bestuur wil verder de komende periode aangrijpen om stapsgewijs de toekomst van risicobeheersing te bepalen. Ontwikkelingen zoals de invoering van de Omgevingswet, de omslag van regel- naar risicogerichte advisering en het verschuiven van taken naar de markt moeten nog uitkris-

talliseren. Het bestuur zal waar nodig keuzes maken in de rol en het takenpakket van risicobeheersing.

1.3 Onze kernwaarden

De kernwaarden van VRLN zijn beschreven in het algemene deel van het beleidsplan. De brandweer omarmt deze kernwaarden en maakt ze specifiek voor de eigen opgaven:

Verbinding

Deze kernwaarde gaat over de platformrol van de veiligheidsregio, in verbinding staan met partners en maatschappij, gekend, gevraagd en vertrouwd worden. Deze kernwaarde sluit volledig aan bij de rol van de veiligheidsregio vanuit de Omgevingswet. Specifiek thema voor de brandweer is *paraatheid* van de (vrijwillige) organisatie. De brandweer heeft haar roots in de lokale gemeenschap en is daarvan ook afhankelijk voor werving van vrijwilligers. Het vinden en binden van voldoende mensen die ook nog eens op de juiste tijden beschikbaar zijn, wordt in toenemende mate een uitdaging.

Vakmanschap

Vakmanschap betekent binnen brandweer Limburg-Noord dat alle medewerkers beschikken over de juiste (specialistische) kennis en vaardigheden. Dit is een kernwaarde die van oudsher hoog in het vaandel van de brandweer staat. Onze medewerkers zijn allen in staat voor de aan hen opgedragen taken en werkzaamheden verantwoordelijkheid te dragen. Daar houdt het echter niet op. We staan #SAMEN voor gegarandeerde brandweezorg en dat betekent dat onze medewerkers bereid en beschikbaar zijn om daar waar nodig ook verantwoordelijkheid te nemen voor onze collectieve opgaves en doelstellingen. In de toekomst worden deels andere taken en kennis van de brandweer verwacht. Denk daarbij aan voorbereiding op nieuwe risico's vanuit de energietransitie of de veranderende rol van onze adviseurs vanuit de Omgevingswet. Deze ontwikkelingen vragen om continue doorontwikkeling van het vakmanschap van alle onderdelen van de brandweer.

Informatie gestuurd

Informatie gestuurd werken is nodig om proactiever, sneller en risicogerichter te adviseren en kennis te delen met incidentbestrijding. Ook willen we leren door informatie over het voorkomen van incidenten te koppelen met wat we zien tijdens de bestrijding van incidenten.

Betrouwbaar

Brandweezorg levert diensten die een hoge betrouwbaarheid vergen. We zijn immers een belangrijk vangnet als al het andere heeft gefaald. Om betrouwbaar te kunnen blijven in de huidige, snelle veranderende maatschappij, moet de brandweer wendbaar zijn. Dit vereist meer dan ooit flexibele, vakkundige medewerkers die breed inzetbaar zijn. We staan samen voor gegarandeerde brandweezorg en dat betekent dat onze medewerkers bereid en beschikbaar zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor onze collectieve opgaves en doelstellingen.

Duurzaam

Over klimaatbewust ondernemen, maar ook financieel/bestuurlijk voorspelbaar en robuust zijn, en

over borging van continuïteit in maatschappij en organisatie. Dit thema sluit aan bij het motto van de brandweer zoals dat in het verleden is gedefinieerd: Kwalitatief goede brandweezorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

1.4 Ons motto

Op basis van onze ambitie en kernwaarden is het motto voor de komende beleidsperiode:

Wij staan #SAMEN voor gegarandeerde brandweezorg!

Dit doen wij met betrouwbare, breed inzetbare en flexibele medewerkers die vakkundig zijn, resultaatgericht werken en hun verantwoordelijkheid nemen!

1.5 Ons brandweerrisicoprofiel

Het brandweerbeleid is mede gebaseerd op het brandweerrisicoprofiel. In 2014 is er voor gekozen het brandrisicoprofiel te beperken tot het scenario 'Brand in gebouwen', omdat de wettelijke tijden voor de opkomst van de eerste tankautospuiter daarop zijn gebaseerd. Destijds is de ambitie uitgesproken in het volgende risicoprofiel alle incidenttypen uit te werken waarbij de brandweer een taak heeft om deze te voorkomen, te beperken of te bestrijden. Een brandweerrisicoprofiel in plaats van een brandrisicoprofiel dus. Het brandweerrisicoprofiel is de basis voor een risicogerichte en informatie gestuurde, integrale brandweerorganisatie. De brandweer gebruikt de risicoprofielen ook bij de advisering aan de gemeenten over een veilige leefomgeving en de borging van maatregelen in hun omgevingsplannen.

In het brandweerrisicoprofiel zijn de volgende incidenttypen / thema's uitgewerkt:

Waterincidenten

Natuurbranden

Incidenten wegverkeer

Incidenten spoorvervoer

Brand in gebouwen

Incidenten gevaarlijke stoffen

Evenementen

Elke incidenttype is beschreven in een historisch beeld van incidenten, een duiding van de risico's en een doorkijk in trends en ontwikkelingen. Het volledige brandweerrisicoprofiel is opgenomen in de bijlagen.

2. Risicobeheersing

2.1 Waar staan we voor

Risicobeheersing richt zich op het voorkomen en beperken van incidenten en de mogelijke schadelijke gevolgen. Risico's zoals beschreven in het Provinciaal Risicoprofiel en het Brandweerrisicoprofiel beïnvloeden we op verschillende manieren:

Omgevingsvisie

Gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie op het beschermen en ontwikkelen van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De veiligheidsregio geeft de gemeenten vroegtijdig inzicht in de risico's en de mogelijkheden om deze te beïnvloeden. Hiermee kan de aandacht voor fysieke veiligheid in de omgevingsvisie gewaarborgd worden en kan de ambitie voor veiligheid worden meegenomen in de integrale afweging bij ontwikkelingen en innovaties.

Omgevingsplannen

Op basis van de omgevingsvisie, realiseren we in de omgevingsplannen een ruimtelijke omgeving waarin de kans op een brand of andere calamiteiten is geminimaliseerd en de effecten adequaat kunnen worden bestreden. In de omgevingsplannen adviseren we vanuit een risicobenadering de gemeenten over het stellen van doelvoorschriften voor nieuwe risico's en bijzondere risico's. Tegelijkertijd helpen we de gemeenten met heldere regels voor veelvoorkomende situaties die vragen om voorspelbaarheid en duidelijkheid. De gemeenten vragen in een vroegtijdig stadium advies aan de veiligheidsregio.

Objectadvisering

Onze 'beïnvloedingsstrategie' bestaat alle inspanningen die zijn gericht op het realiseren van een veilig object door middel van bouwkundige, installatietechnische of organisatorische voorzieningen. Een 'object' kan een gebouw zijn, een milieu-inrichting, maar ook een in tijd en plaats afgebakende activiteit (bijv. evenement). Door vroegtijdige betrokkenheid bij omgevingstafels geven we gemeenten en initiatiefnemers inzicht in risico's en oplossingen om deze risico's te beheersen. Bij objecten gerealiseerd onder Private Kwaliteitsborging¹ wordt in een vooroverleg inzicht gegeven in de (on)mogelijkheden van repressief optreden. Via het opleverdossier wordt de essentiële informatie voor repressief optreden verkregen en ontsloten voor incidentbestrijding.

Toezicht en handhaving

Door toezicht op naleving van vergunningsvoorschriften wordt invloed uitgeoefend op het (brand)veilig gedrag van bedrijven en instellingen. We controleren op basis van wet- en regelgeving, maar leggen de nadruk op een risicogerichte aanpak. Onze bevindingen stellen gemeenten en provincie in staat om weloverwogen beslissingen te nemen om onveilige situaties te voorkomen of op te

¹ Bouwplantoets door gecertificeerde bureaus vanuit de Wet Kwaliteitsborging Bouw.

lossen. Wij houden toezicht op basis van risico's tijdens de bouw, gedurende het gebruik, bij evenementen of naar aanleiding van meldingen of klachten.

Brandveilig ondernemen en leven

Een brandveilige samenleving is een taak van ons allemaal. Dat kunnen wij als brandweer niet alleen. We hebben de hulp van burgers, instellingen en bedrijven hard nodig. Samen kunnen we mensen bewuster maken van de risico's op brand en ze helpen bij het brandveiliger maken van hun leefomgeving. Dit noemen we 'Brandveilig ondernemen' en 'Brandveilig leven'.

Risicobeheersing als onderdeel van de integrale brandweezorg staat in onderstaande afbeelding weergegeven.²

Afb. 1. Risicobeheersing binnen integrale brandweezorg

² Met bovenstaande beschrijving van de taken waar we voor staan geven we invulling aan de beschrijving van de adviesfunctie van risicobeheersing als bedoeld in art. 10 onder b van de Wet veiligheidsregio's: 'het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald'.

2.2 Kansen en ontwikkelingen

De beïnvloedingsstrategieën uit de vorige paragraaf zijn toekomstgericht en sluiten aan bij de komst van de Omgevingswet. De verbreding van de werkzaamheden binnen risicobeheersing van toetser, controleur en voorlichter naar adviseur, consultant en kennismakelaar is al in gang gezet en gaat onverminderd door.

Kansen en ontwikkelingen zien we op de volgende onderwerpen:

Informatie gestuurd werken

We kunnen data uit verschillende bronnen combineren, analyseren en omzetten in informatie. We geven inzicht in en duiding aan (nieuwe) risico's en inzicht in naleefgedrag. Vanuit de actuele inzichten zetten we de meest geschikte beïnvloedingsstrategie in om risico's te beperken. Concrete ontwikkelingen vanuit de Omgevingswet zijn de komst van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de gezamenlijke applicatie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het DSO is het landelijk digitale omgevingsloket waarin iedereen snel kan zien wat mag en wat niet volgens de Omgevingswet en de omgevingsplannen van de gemeente. In Limburg-Noord heeft elke gemeente, de Regionale Uitvoeringsdienst, VRLN en de provincie er voor gekozen zich bij de applicatie Squit 2020 aan te sluiten. Dit bevordert de uitwisseling van informatie.

Risicogerichte advisering

In de evaluatie van het beleidsplan 'Koers en beleid 2016-2019' wordt de brandweer aanbevolen de omslag van regelgericht naar risicogericht werken voort te zetten. Deze aanbeveling nemen we vanuit risicobeheersing graag ter harte. Risicogerichte advisering maakt onderdeel uit van alle werkzaamheden van risicobeheersing. Door risicobeheersing te betrekken bij omgevingsvisies, omgevingsplannen en bij nieuwe initiatieven in het vooroverleg (de zogeheten omgevingstafel) maakt het belang van een veilige leefomgeving integraal onderdeel uit van een brede belangenafweging.

Branchegericht werken

Risicobeheersing werkt samen met ketenpartners aan naleefgedrag per branche en de best passende beïnvloedingsstrategie. Hierdoor krijgen we meer inzicht in de naleving op risicovolle activiteiten per branche. Het toezicht en de inzet van verschillende toezichtinstrumenten wordt hierop toespitst. We geven daar waar mogelijk ruimte aan branches om te werken met zelfscans en we werken aan bewustwording over de eigen verantwoordelijkheid en eigen invloed op (brand)veilig gedrag. Met deze activiteiten geven we gemeenten inzicht in het veiligheidsniveau in branches en houden we zicht op de risico's waar incidentbestrijding op voorbereid moet zijn.

Samenwerkingspartners opzoeken

We geloven in de kracht van bewustwording en de inzet van ambassadeurs. We zoeken samenwerking met scholen, woningcorporaties, ouderenbond, zorginstellingen etc. om ons bereik naar leerlingen, bewoners, leden en personeel te vergroten. We geloven ook in het ervaren van onveiligheid in een veilige leeromgeving: de Risk Factory. Kinderen van groep 8 van de basisschool ervaren

(on)gezondheid en (on)veiligheid met realistische en interactieve scenario's, zoals brandgevaar, internetgebruik, verkeersveiligheid en groepsdruk, én leren hoe te handelen. Deze ervaringsbeleving gaan we uitbreiden naar andere doelgroepen, waarbij we starten met senioren.

In onderstaande afbeelding zijn de kansen en ontwikkelingen samengevat.

Figuur: kansen en ontwikkelingen risicobeheersing

De komende periode ontwikkelen we de risicobeheersing door:

- invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- vanuit de risicogerichte benadering vroegtijdig deel te nemen aan overlegtafels en te adviseren over planfiguren in het kader van de Omgevingswet;
- een aanpak te ontwikkelen voor naleefgedrag per branche;
- samenwerkingsallianties aan te gaan om kwetsbare groepen te bereiken, te beginnen met senioren.

3. Preparatie

3.1 Waar staan we voor

Preparatie richt zich op alle voorbereidingen die nodig zijn om incidenten adequaat te kunnen bestrijden. Daarbij zijn 3 vakgebieden te onderscheiden: de vakbekwaamheid van het personeel van incidentbestrijding, de operationele voorbereiding van plannen en procedures en het beschikbaar hebben en onderhouden van materieel.

Vakbekwaamheid

Het Regionaal Opleidingsinstituut (ROI) verzorgt de brandweeropleidingen van manschappen en bevelvoerders en zorgt daarmee dat ons repressief brandweerpersoneel vakbekwaam wordt. Het ROI is landelijk gecertificeerd en daarmee ook gerechtigd om examens af te nemen. Met trainingen en oefeningen blijft ons personeel vakbekwaam. De oefenprogramma's worden op dit moment collectief aangeboden en omvatten een veelheid aan oefenthema's. In 2019 is opnieuw een oefencyclus meerdaags realistisch oefenen ingevoerd, deze loopt tot 2023. Voor realistisch oefenen zijn de mogelijkheden in Nederland beperkt en daarom moet vaak worden uitgeweken naar het buitenland.

Operationele voorbereiding

Het werk van Operationele voorbereiding omvat alle activiteiten voor informatie-uitwisseling tussen risicobeheersing, meldkamer en incidentbestrijding. Dit is een cruciale rol in de doorontwikkeling naar een informatie gestuurde brandweerorganisatie. Denk daarbij aan alarmerings- en opschalingsprocedures, actuele gegevens in de mobiele operationele informatievoorziening (MOI) en afspraken over samenwerking over regionale, nationale en internationale operationele grenzen.

Materieel

Dit betreft aanschaf en onderhoud van het materieel en materiaal dat de brandweer nodig heeft om repressief op te treden. Brandweervoertuigen en gereedschappen, maar ook ademlucht en aanschaf van kleding zijn zaken die tot het taakgebied horen. Zonder het technisch op orde zijn van benodigd materieel en materiaal kan de brandweer niet uitrukken of incidenten bestrijden.

3.2 Kansen en ontwikkelingen

Vakbekwaamheid

De kansen en ontwikkelingen van vakbekwaamheid zijn direct verbonden aan die van incidentbestrijding: het borgen van paraatheid door voldoende opleidingen te organiseren en het borgen van deskundigheid op het vlak van complexe brandbestrijding en hulpverlening door gerichte opleidingen en trainingen voor de specialisten.

De moderne vrijwilliger vraagt om vernieuwing van onderwijs: korte, praktische opleidingen gericht op de basistaak. Dit is een ontwikkeling die zich voor een belangrijk deel op landelijk niveau afspeelt. Brandweer Limburg-Noord wil hiervoor pilotregio zijn.

Het ROI werkt intensief samen met de zes zuidelijke veiligheidsregio's. Onderwerp van gesprek in deze samenwerking is onder ander behoud van certificering in de toekomst. In de komende beleidsperiode onderzoekt het ROI wat daarvoor nodig is.

De komende periode maken we de vakbekwaamheid toekomstbestendig door:

- a) als pilot op te treden voor de landelijke vernieuwing van het brandweeronderwijs;
- b) onderzoek te doen naar de keuze-opties voor de organisatie en financiering van het vakbekwaamheidsbeleid brandweer op middellange termijn, met in achtneming van de scenario's voor het borgen van paraatheid (zie 4.2);
- c) het onderzoeken van certificeringsmogelijkheden voor het Regionaal Opleidingsinstituut in samenwerking met de zes zuidelijke veiligheidsregio's;
- d) het oefenprogramma door te ontwikkelen van kwantitatieve naar kwalitatieve eindtermen, met ruimte voor individuele en lokale (risicogerichte) behoeftes;
- e) de 'behapbare basis' (zie 4.2) door te voeren in het vakbekwaamheidsbeleid en -programma.

Operationele voorbereiding

Na herijking en implementatie van de operationele grenzen binnen de eigen regio wordt nu over de regiogrenzen heen gekeken. Systematisch zal, startend in de kop van de regio, in de grensgebieden (interregionaal en internationaal) geanalyseerd worden welke samenwerkingsvormen en overeenkomsten er al zijn en welke verbetering en/of intensivering kan plaatsvinden. Doel is verdere verbetering van paraatheid, dekking en operationeel optreden over de regiogrenzen heen.

Operationele voorbereiding speelt een belangrijke rol in de ontsluiting van informatie vanuit risicobeheersing naar incidentbestrijding en vice versa. Afspraken in omgevingsplannen en -vergunningen en evenementenvergunningen over bluswatervoorziening en bereikbaarheid worden omgezet in operationele informatie in procedures en plannen. Vanuit de praktijk van incidentbestrijding wordt vervolgens teruggekoppeld over de feitelijke beschikbaarheid van de afgesproken voorzieningen. Was het evenement bijvoorbeeld goed bereikbaar, of was de geboorde bluswaterput beschikbaar?

De komende periode professionaliseren we de operationele informatievoorziening door:

- a) regiogrensoverschrijdende samenwerkingsverbanden tegen het licht te houden en risicogericht door te ontwikkelen;
- b) gerichte informatieontsluiting tussen risicobeheersing en incidentbestrijding, alsmede waar relevant met multi-partners (informatieknooppunt, zie ook deel II).

Materieel

Voor vervanging van materieel blijven soberheid, doelmatigheid en regionale standaardisering de uitgangspunten. Naast standaardisering blijft ook ruimte voor risicogerichte voorbereidingen, bijvoorbeeld voor materieel benodigd voor de zeer grote brandcompartimenten (tot wel 25.000 m²) van warehouses in de regio. Op dit moment worden ingewikkelde branden bestreden met middelen die geschikt zijn voor reguliere gebouwbranden, maar niet voor dergelijk grote brandcompartimenten. De brandweer moet dan ook investeren in nieuwe innovatieve technische middelen. Daarnaast krijgt de vergroening van het voertuigenpark aandacht (e-voertuigen, geen diesel waar mogelijk).

De komende periode ontwikkelen we de materieelvoorziening binnen de bestuurlijke en begrotingskaders door:

- a) verdergaande regionale standaardisering;
- b) eventuele materieelbehoeftes uit specifieke risicogerichte voorbereidingen scherp af te wegen;
- c) te bezien en scherp af te wegen waar innovatie en vernieuwing van materieel mogelijk is en een kostenefficiënte bedrage kan leveren;
- d) vergroening van het voertuigenpark.

4. Incidentbestrijding

4.1 Waar staan we voor

We staan samen voor een gegarandeerde brandweezorg. Daarvoor hebben we brandweerposten ingericht en brandweermensen opgeleid. In het dekkingsplan staan de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen die de brandweer nodig heeft om aan de opkomsttijden te voldoen. Het dekkingsplan is opgenomen in de bijlagen.

4.2 Kansen en ontwikkelingen

Borgen van de paraatheid

We monitoren continu de paraatheid van de repressieve organisatie zodat we passende maatregelen kunnen nemen teneinde de paraatheid zo goed mogelijk te houden. De brandweer staat in toenemende mate voor de uitdaging om de paraatheid van de repressieve organisatie op peil te houden. Tijdens kantooruren is de brandweer niet meer in alle gevallen in staat om snel genoeg en met voldoende slagkracht te reageren op meldingen. Voor het bestuur was dit aanleiding om bij het om maatregelen te treffen om de paraatheid voor de korte termijn te verbeteren. Kern van deze maatregelen is de ondersteuning van de vrijwillige brandweerorganisatie met dagdienstmedewerkers, hybridemedewerkers en extra beroepsmedewerkers die diensten draaien op die momenten en op die locaties waar dat het hardste nodig is. Voor de oplossingen op de lange termijn is de 'Commissie Paraatheid Incidentbestrijding' ingesteld. Deze commissie heeft de volgende opdracht:

"Kom uiterlijk tijdens de Bestuursconferentie najaar 2020 met een uitgewerkt voorstel hoe de brandweer georganiseerd moet zijn om toekomstbestendige brandweezorg te kunnen leveren aan de inwoners van de regio. Ga hierbij uit van het jaar 2025 als het jaar waarin de implementatie van de voorstellen zou moeten zijn geëffectueerd. Maak hierbij nadrukkelijk gebruik van landelijke ontwikkelingen en externe deskundigheid."

Deeltijdrichtlijn

Elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers zijn in strijd met normen uit Europese regelgeving. Om vrijwilligheid bij de brandweer te behouden, zonder forse meerkosten, is een substantiële differentiatie nodig in de taken, opleiding en arbeidsomstandigheden van beroepsmatige en vrijwillige brandweermensen. Dit terwijl het huidige stelsel gebaseerd is op vrijwillig personeel met dezelfde opleiding en taken als beroepspersoneel. Deze ontwikkeling kan leiden tot een substantiële wijziging van het stelsel. Dit moet worden meegewogen in de scenario's voor een toekomstbestendige brandweezorg.

Behapbare basis

Wij verwachten van de brandweermedewerker dat hij een alleskunner is. We moeten kennis hebben van en geoefend zijn op een groot aantal verschillende onderwerpen zoals brandbestrijding, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, technische hulpverleningen en waterongevallen. Een aantal van deze onderwerpen komen we beperkt tegen als we opgeroepen worden. Daarnaast verandert de

wereld om ons heen. Door nieuwe technologieën worden sommige incidenten complexer. Deze incidenten komen weinig voor en er is specialistische kennis nodig om deze incidenten te bestrijden.

Daarom willen wij onze medewerkers een behapbare basis bieden. Onze medewerkers moeten nu té veel weten van té veel onderwerpen. Het merendeel van onze medewerkers is vrijwilliger. Deze vrijwilliger doet al zijn werk en oefeningen in zijn vrije tijd. We bieden daarom onze huidige én onze toekomstige medewerkers een takenpakket dat aansluit bij de incidenten die hij/zij meemaakt. De behapbare basis geeft de medewerker de kennis en kunde die nodig is om de meeste incidenten te bestrijden. Door het goed oefenen op een aantal basistaken, is de medewerker beter toegerust bij incidenten, maar is de oefenbelasting niet groter. Bij incidenten die meer zijn dan de basis, krijgt de medewerker ondersteuning van specialistische teams als het nodig is. We noemen dit de 'behapbare basis'.

Risicogerichte organisatie van specialismen

We vergroten de deskundigheid op het vlak van complexe brandbestrijding en hulpverlening. De kans op ingewikkelde incidenten neemt immers toe. Hiervoor hoeft niet de omvang van de organisatie te worden vergroot, maar worden deze taken anders georganiseerd zodat niet elke post over alle kennis en vaardigheden hoeft te beschikken. Door deze focus kan meer ervaring en kennis opgebouwd worden en ontstaat ruimte voor innovatieve concepten en technieken.

Gebiedsgerichte opkomsttijden

Op basis van risico's in het verzorgingsgebied ontwikkelen we een dekkingsplan met gebiedsgerichte opkomsttijden. Hierin nemen we zaken als gelijktijdigheid van optreden, opschaling en voortzettingsvermogen mee. Dit kan leiden tot aanpassingen in de inrichting van de brandweer.

Wendbaar en flexibel repressief model

Onze burgers, bedrijven en instellingen hebben recht op adequate en snelle brandweezorg. Om hieraan een positieve impuls te geven, kent de brandweer een wendbaar en flexibel repressief model. Dit model biedt personen de gelegenheid beter paraat te zijn en minder snel buiten dienst te hoeven melden. Met de invoering in 2019 van de TS-flex, een tankautospuiter met een flexibele bezetting, is de start gemaakt om het model wendbaar en flexibel te maken.

De komende periode ontwikkelen we de incidentbestrijding toekomstbestendig door, door:

- a) maatregelen te treffen om de paraatheid op de korte termijn te verbeteren;
- b) een accounthouder 'vrijwilliger en werkgevers' in te voeren;
- c) onderzoek te doen naar en een voorstel te doen voor een toekomstbestendige brandweezorg, met inachtneming van de 'deeltijdrichtlijn';
- d) voor de medewerkers IB een 'behapbare basis' te ontwikkelen;
- e) risicogerichte organisatie van specialismen;
- f) in het volgende dekkingsplan toe te werken naar gebiedsgerichte opkomsttijden;
- g) verdere flexibiliseren van het repressieve model.

Afkortingen

DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
HRM	Human Resource Management
MOI	Mobiele Operationele Informatievoorziening
OR	Ondernemingsraad
ROI	Regionaal Opleidingsinstituut
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
WOR	Wet op ondernemingsraden

Beleidsplan 2020-2023

DEEL IV GGD

Deel I Kaders en ambities	Deel II Crisisbeheersing	Deel III Brandweer	Deel IV GGD
------------------------------	-----------------------------	-----------------------	----------------

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Onze missie.....	3
2.	Omgevingsanalyse	4
3.	Ambitie en beleidsdoelstellingen	6
3.1	Onze ambitie.....	6
3.2	Risicogerichte focus.....	6
3.3	Beleidsdoelstellingen	7
4.	Versterken Publieke gezondheid	8
4.1	Ontwikkelingen	8
4.2	Ambitie.....	8
4.3	Speerpunten	10
5.	Gezonde generatie	11
5.1	Ontwikkelingen	11
5.2	Ambitie.....	12
5.3	Speerpunten	12
6.	Vitaal ouder worden	13
6.1	Ontwikkelingen	13
6.2	Ambitie.....	13
6.3	Speerpunten	14
7.	Verbinding publieke gezondheid en sociaal beleid	15
7.1	Ontwikkelingen	15
7.2	Ambitie.....	15
7.3	Speerpunten	15
8.	Verbinding publieke gezondheid en veiligheid	16
8.1	Ontwikkelingen	16
8.2	Ambitie.....	16
8.3	Speerpunten	17
	Afkortingen	17

1. Inleiding

In deel I van het beleidsplan is als ambitie geformuleerd dat VRLN de veiligste en gezondste regio wil zijn. In het voorliggende deel van het beleidsplan presenteren wij de wijze waarop de GGD invulling wil geven aan deze ambitie. We formuleren daartoe vijf generieke beleidsdoelen waarop we ons de komende jaren richten.

1.1 Onze missie

De overheid is er om de gezondheid van burgers te bewaken en om het individu te beschermen tegen gezondheidsrisico's van buitenaf waarop zijzelf niet of nauwelijks invloed hebben, zoals infectieziekte-uitbraken en de negatieve effecten van gedrag van anderen (meeroken, huiselijk geweld). Ook stimuleert de overheid gedrag dat de gezondheid bevordert. Publieke gezondheidszorg is een vorm van zorg waar mensen niet om vragen omdat ze klachten hebben (cure) of omdat ze ondersteuning nodig hebben (care). Publieke gezondheidszorg omvat de (door individuele burgers ongevraagde) zorg die de overheid aanbiedt om ziekte en gezondheidsschade van de gehele (of groepen in de) bevolking op te sporen en te voorkomen. De GGD functioneert daarbij als 'voorliggend veld'¹ en kan zwaardere zorg en gezondheidsrisico's beperken en/of voorkomen.

In opdracht van onze gemeenten levert de GGD een bijdrage aan een gezond en vitaal leven voor de inwoners van Noord- en Midden-Limburg. Als GGD staan wij samen met onze gemeenten en partners voor complexe uitdagingen. Vanuit de publieke gezondheid zetten we samen in op het bevorderen van gezond leven en preventie. Regionaal beleid en samenwerking ondersteunt en helpt dit lokaal gezondheidsbeleid.

¹ Het voorliggend veld of voorliggende voorzieningen zijn alle collectieve en individuele voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn en waarvoor geen indicatie van de gemeente nodig is.

2. Omgevingsanalyse

In deel I van het beleidsplan zijn op hoofdlijnen de ontwikkelingen in de omgeving van VRLN geduid. Ook is het landelijk kader van de landelijke nota volksgezondheid toegelicht. In dit hoofdstuk worden de relevante ontwikkelingen voor de GGD nader uitgediept, als basis voor het beleid de komende jaren.

Met de meeste burgers in de regio Limburg-Noord gaat het goed. Ze voelen zich gezond en zijn tevreden met hun leven. Toch zien we een aantal uitdagingen op ons af komen. Het aantal ouderen neemt snel toe, net als het aantal mensen met chronische aandoeningen en er komen meer sociale problemen voor zoals eenzaamheid. Ook neemt de druk op ons dagelijks leven toe wat een weer-slag heeft op onze volksgezondheid. Zo is er een duidelijke toename te zien van het aantal mensen dat, soms al op jonge leeftijd, kampt met psychische problemen. Limburg kent relatief veel inwoners met een lage sociaal economische status en daarmee samenhangende gezondheidsproblematiek.

Nationaal Preventieakkoord

Eind 2018 presenteerde staatssecretaris Paul Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het Nationaal Preventieakkoord, ondertekend door 70 partijen, waaronder de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de GGD'en. Het doel hiervan is om samen aan de slag te gaan om Nederland gezonder te maken en gezondheidsverschillen te verkleinen. Het akkoord bestaat uit een uitgebreid pakket aan afspraken en maatregelen over het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Met vereende krachten willen de deelnemers in 2040 onder andere bereiken:

- Een rookvrije generatie. Dat betekent dat in 2040 geen kind meer rookt of ooit nog gaat roken;
- Een kwart minder mensen lijdt aan overgewicht. En 40 procent minder mensen lijden aan ziekten gerelateerd aan overgewicht, zoals diabetes, hart-, vaat- en leverziekten;
- Het aantal mensen dat overmatig alcohol drinkt, moet bijna halveren. Zwangere vrouwen en jongeren onder de 18 jaar drinken helemaal geen alcohol meer.

Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024

De studies van het RIVM en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid geven de input voor de Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024. Op grond van de Wet publieke Gezondheid (Wpg) wordt iedere vier jaar een landelijke nota gezondheidsbeleid opgesteld die richtinggevend is voor het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten. De landelijke nota is momenteel in ontwikkeling en legt de focus op een viertal gezondheidsvraagstukken:

1. Gezondheid in de fysieke- en sociale leefomgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
4. Vitaal ouder worden.

Deze vraagstukken zijn aanvullend op de beleidslijnen en landelijke programma's die al lopen, zoals Kansrijke Start, Rookvrije Generatie, Gezonde School, Langer Thuis, Een tegen eenzaamheid. Deze thema's vertegenwoordigen de grootste 'ziektelast', bieden de grootste kans op gezondheids-

winst voor kwetsbare groepen en kunnen leiden tot kostenbeheersing op de zorguitgaven en in het sociaal domein. Voor de aanpak van deze gezondheidsvraagstukken is inspanning op zowel landelijk als lokaal niveau nodig. De gezamenlijke visie en aanpak van gezondheidsbeleid betreft:

- Aandacht voor achterliggende problematiek bij gezondheidsvraagstukken
- Positieve gezondheid als bindmiddel
- Data laten werken voor gezondheid
- Verbeteren van gezondheid in samenwerking met andere sectoren ("Health in all policies")

Rapport Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid Van verschil naar potentieel'

De gezondheidsverschillen in Nederland worden niet kleiner, in tegenstelling tot de doelstelling van het preventiebeleid in de afgelopen decennia. Daarom pleit de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in haar rapport 'Van verschil naar potentieel' voor een nieuwe impuls door niet langer de gezondheidsverschillen, maar het gezondheidspotentieel centraal te stellen. Hierbij ligt de focus op het behalen van gezondheidswinst en het voorkomen van gezondheidsverlies.

JGZ Preventieagenda

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft een unieke rol dankzij haar expertise over preventie. Door focus aan te brengen en samen te werken met anderen kan de JGZ écht het verschil maken in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Samen met ActiZ Jeugd en GGD GHOR Nederland ontwikkelde het Nationaal Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) de JGZ Preventieagenda, bestaande uit vier pijlers:

- Ouderschap
- Hechting
- Gezondheid
- Weerbaarheid

Door stevig in te zetten op deze pijlers en krachten te bundelen met andere organisaties en bondgenoten zoals onderwijs, jeugdhulp en huisartsen kan de JGZ hardnekkige maatschappelijke problemen zoals schoolverzuim, kindermishandeling en armoede te lijf gaan.

Collegeprogramma Provincie Limburg

In het collegeprogramma 2019-2023 "Vernieuwend Verbinden" van de Provincie Limburg staat aangegeven dat de Limburgse samenleving vraagt om een resultaatgerichte sociale agenda die ervoor zorgt dat iedereen kan meedoen, zich vitaal en gezond voelt en een gelijke kans krijgt. Om de bestaande gezondheidsachterstanden te verkleinen, wordt de koers van de sociale agenda uit de vorige collegeperiode met versterkte focus voort gezet. De Provincie richt zich hierbij op leefsituaties en leefomstandigheden waardoor burgers in een kwetsbare positie terecht kunnen komen. De focus van deze leefsituaties en -omstandigheden zijn met name armoede, eenzaamheid, ongezonde levensstijl, onveiligheid, slechte levensstart, taalachterstand, laaggeletterd of digibetisme. Daarbij is er bijzondere aandacht voor senioren, voor de jongste generaties en voor nieuwe Limburgers.

3. Ambitie en beleidsdoelstellingen

3.1 Onze ambitie

In deel I van het beleidsplan is als ambitie is geformuleerd dat VRLN de veiligste en gezondste regio wil zijn. De specifieke ambitie van GGD Limburg-Noord is dat mensen zelf op een positieve manier de regie over hun leven en gezondheid kunnen blijven voeren. Iedereen, jong en oud, moet actief kunnen blijven deelnemen aan de samenleving, nu en in de toekomst. Dit noemen wij het concept van positieve gezondheid: gezondheid is niet het ontbreken van ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf. De uitdaging voor de GGD is om het gezondheidspotentieel van mensen aan te boren, bovenal van mensen in kwetsbare posities. De burgers in kwetsbare posities en hun omgeving gaan ons bijzonder aan het hart. Samen met onze partners zetten wij ons in voor een gezonde, veilige en positieve leefomgeving die niemand uitsluit.

3.2 Risicogerichte focus

Op basis van de omgevingsanalyse en landelijke doelstellingen kan de GGD over de volle breedte van haar takenpakket de volgende risicogerichte focus aanbrengen (zonder andere risico's volledig weg te cijferen).

Focus op gezondheidsrisico's

Drie speerpunten die de grootste ziektelast veroorzaken:

- roken;
- overgewicht & ongezond eten;
- problematisch alcoholgebruik;
- infectieziekten.

Focus op risicofactoren

- aandacht voor leefsituaties en leefomstandigheden waardoor burgers in een kwetsbare positie terecht kunnen komen;
- aandacht voor druk op het dagelijks leven vooral bij jeugd en jong volwassenen;
- aanpak in het begin van de levensloop (vlak voor de zwangerschap tot en met het 18e levensjaar).

Focus op risicobeïnvloeding

- Bewaken: data laten werken voor gezondheid, op het raakvlak met sociaal beleid en fysieke en sociale veiligheid, door verdiepingsslagen te maken in het huidige onderzoek en monitoring; met aandacht voor groepen met de grootste gezondheidsachterstanden;
- Beschermen: gezondheidsbescherming in de fysieke en sociale omgeving, onder andere in het kader van de Omgevingswet en het tegengaan van infectieziekten.

-
- **Bevorderen:** gezondheidsbevordering in de fysieke en sociale omgeving, zoals gezonde leefstijl en sociale inclusie; gezondheidspotentieel benutten en aandacht voor achterliggende problematiek bij gezondheidsvraagstukken (zoals armoede).

Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar de meest kwetsbaren en risicogroepen.

3.3 Beleidsdoelstellingen

Op basis van de omgevingsanalyse, landelijke doelstellingen en de opdracht van gemeenten op het terrein van de publieke gezondheid richt de GGD zich op de volgende vijf beleidsdoelstellingen:

- **Versterken Publieke Gezondheid:** het versterken van de uitvoering van de kerntaken van de GGD,
- **Gezonde generatie:** de rol van JGZ in het jeugdstelsel risicogericht versterken.
- **Vitaal ouder worden:** gemeenten adviseren over effectief gezondheidsbeleid voor ouderen.
- **Verbinden publieke gezondheid en sociaal beleid:** gemeenten ondersteunen met informatie en advies over gezondheid.
- **Verbinden publieke gezondheid en veiligheid:** kennis en informatie-uitwisseling van de GGD met de andere onderdelen van VRLN en externe partners op de raakvlakken met sociale en fysieke veiligheid.

In de volgende hoofdstukken wordt elk van deze doelstellingen nader uitgewerkt.

4. Versterken Publieke gezondheid

4.1 Ontwikkelingen

De publieke gezondheid is de afgelopen jaren in beweging. Dat komt omdat gemeenten hogere eisen stellen aan de GGD'en in Nederland. De verantwoordelijkheid voor het sociaal domein vraagt om meer inzicht in de inzet en de effectiviteit van de publieke gezondheid. Gemeenten willen sturen op een zo hoog mogelijk maatschappelijk effect.

4.2 Ambitie

Bewaken

De GGD in Limburg-Noord gaat de bewakingstaak (signalerings- en adviesrol) ten behoeve van onze gemeenten beter uitvoeren. Er moet vooral meer focus komen op voor onze gemeenten meest nijpende vraagstukken en op de relatie tussen veiligheid en gezondheid. Wij willen de relatie met het sociaal domein versterken. Het verstevigen van de fundamenteën heeft betrekking op onze kerntaken beschermen, bevorderen en opschaalde zorg.

Beschermen

We beschermen tegen gezondheidsrisico's waar inwoners zelf niet of nauwelijks invloed op hebben. De overheid is verantwoordelijk voor het op peil houden van de gezondheidsbescherming. De publieke gezondheid kent een medisch basis waarbij in hoge mate volgens professionele protocollen wordt gewerkt en een uniforme uitvoering van cruciaal belang is voor de kwaliteit en effectiviteit van de maatregelen. Diverse taken zijn wettelijk verplicht, met geen of weinig beleidsinhoudelijke keuzeruimte. Gemeenten bepalen lokaal en regionaal welke eisen aan de GGD worden gesteld om de gezondheid collectief te beschermen en nieuwe bedreigingen het hoofd te bieden. In tijden van schaarste op de arbeidsmarkt kunnen we de continuïteit en de kwaliteit van de taakuitoefening in Limburg-Noord alleen blijven garanderen door samenwerking met andere GGD'en.

Bevorderen

In Nederland en ook in veel andere Westerse landen wordt steeds meer uitgegeven aan gezondheidszorg. In toenemende mate worden ziekten veroorzaakt door de moderne leefstijl; de zogenaamde 'welvaartsziekten'. Als gevolg daarvan krijgt de individuele preventieve gezondheidszorg een steeds groter gewicht. Zorgverzekeraars stimuleren initiatieven vanuit de curatieve zorgverleners en het bedrijfsleven springt in op de vraag van individuele consumenten. Het accent ligt op de drie speerpunten die de grootste ziektelast veroorzaken: roken, overgewicht en ongezond eten en problematisch alcoholgebruik. Daarnaast komt psychische gezondheid als nieuwe en urgente prioriteit naar voren. Op het taakveld bevordering laat de GGD haar uitvoerende en coördinerende taken los. We gaan van zorgen voor naar bewaken dat in de samenleving initiatieven plaatsvinden. Dat betekent: de GGD adviseert gemeenten en maatschappelijke organisaties en verbindt netwerken door de inbreng van relevante kennis ("trusted advisor").

Opgeschaalde zorg

Publieke Gezondheid dient te worden geboden onder alle omstandigheden, dus zowel regulier dagelijks als onder zogenaamde 'grootschalige omstandigheden': bij rampen en crises. De Geneeskundige Hulpverlenings Organisatie in de Regio (GHOR) vertegenwoordigt de geneeskundige keten tijdens rampen en crisis en maakt waar nodig operationele keuzes. Om dit te kunnen doen worden risico's en relevante ontwikkelingen in beeld gebracht en worden ketenpartners en overheid geadviseerd over de best mogelijke voorbereiding.

Naast de generieke thema's op het gebied van crisisbeheersing (Deel II van het Beleidsplan) zal de GHOR haar aandacht richten op de volgende thema's.

- Verbeteren informatiepositie: de GHOR gaat in een vroeg stadium relevante risico-informatie duiden en delen met openbaar bestuur en geneeskundige keten zodat men, ook voordat er sprake is van een ramp of crisis, kan acteren op basis van deze informatie.
- Samenwerken met keten- en veiligheidspartners: op basis van actuele risico's worden de voorbereiding van de geneeskundige keten en die van de partners uit het veiligheidsdomein op elkaar afgestemd. De GHOR kijkt met een publieke bril naar ontwikkelingen in het zorglandschap en neemt hierin een proactieve en risicogerichte adviesrol in.
- Landelijk beleid en wetgeving doorvertalen: de GHOR denkt en adviseert mee bij landelijke wetgeving en beleidsontwikkelingen en maakt een vertaalslag naar de dagelijkse realiteit van de geneeskundige partners.

De GHOR coördineert de geneeskundige hulp bij ongevallen, crises en rampen. Als verbindende schakel stuurt de GHOR haar netwerk van partners in de gezondheidsketen op dit soort momenten aan. In de opgeschaalde zorg is de GHOR verantwoordelijk voor de acute gezondheidszorg, dat wil zeggen: coördinatie van triage, vervoer en behandeling van slachtoffers, zowel op de plaats van een incident als daarbuiten. Acute zorgpartners worden door de GHOR vertegenwoordigd in multidisciplinaire crisisteams (GRIP).

Op die momenten is de GGD verantwoordelijk voor vier processen:

1. Grootschalige infectieziektebestrijding,
2. Medisch milieukundig onderzoek en advies,
3. coördinatie van de psychosociale hulp
4. gezondheidsonderzoek na rampen.

Daarnaast draagt de GGD ook zorg voor de continuïteit van haar eigen dienstverlening en voor de veiligheid van cliënten en medewerkers incidenten. De GGD ontwikkelt haar GGD-rampenopvangplan (GROP) door naar een integraal crisisplan, dat toepasbaar is op alle mogelijke scenario's. De GGD moet daarbij enerzijds naadloos kunnen samenwerken met de crisisorganisatie van de veiligheidsregio. Anderzijds moet de GGD in staat zijn om naadloos samen te werken met gemeenten bij lokale incidenten en crises op het raakvlak van zorg, sociaal domein en sociale veiligheid (zie ook hoofdstuk 8).

4.3 Speerpunten

We versterken de Publieke Gezondheid door:

- a) de signaleringsfunctie te richten op de meest nijpende vraagstukken van gemeenten;
- b) te investeren in onze beschermingstaken in samenwerking met de buurregio's;
- c) in bevorderingstaken een transitie door te voeren van "zorgen voor" naar "bewaken dat";
- d) te onderzoeken wat beleidsmatig en bedrijfsmatig de gevolgen zijn van het eventueel afstoten van taken naar derde partijen;
- e) het verbeteren van onze informatiepositie door het intensiveren van de samenwerking vanuit de publieke gezondheid met partners uit het veiligheidsdomein;
- f) het GGD-rampenopvangplan door te ontwikkelen tot een integraal crisisplan, dat naadloos aansluit bij de planvorming van de veiligheidsregio en van gemeenten (op het raakvlak van zorg, sociaal domein en sociale veiligheid).

5. Gezonde generatie

5.1 Ontwikkelingen

Het overgrote deel van de jeugd groeit gezond op in Limburg-Noord. Toch heeft nog niet ieder kind gelijke kansen om zich optimaal te ontwikkelen.

- In Limburg-Noord komen gemiddeld meer vroeggeboortes en/of laag geboortegewicht voor (169,2 per 1000 geboortes), vergeleken met Nederland (160,7 per 1000 geboortes). Vroeggeboorte en/of laag geboortegewicht is een belangrijke voorspeller voor (gezondheids-)problemen op zowel korte als lange termijn.
- In Venlo en in Roermond leeft één op de 10 in armoede (respectievelijk 10,4% en 10,5%). Bekend is dat de kinderen van ouders die moeite hebben met rondkomen ongunstig scoren op veel thema's: er zijn vaker spanningen in het gezin, deze kinderen hebben een verhoogd risico op psychosociale problemen en worden vaker gepest.
- Het totale gebruik van Jeugdzorg is in onze regio hoger dan in de rest van Nederland, dit komt vooral door het gebruik in Midden-Limburg: in 2018 heeft 12,1% van de jongeren in Midden-Limburg een vorm van Jeugdzorg, tegenover 8,8% van de jongeren in Noord-Limburg (in Nederland 9,6%).
- Nog steeds zien we, ook in onze regio, dat kwetsbare vrouwen met multi-problematiek, onbedoeld zwanger worden. Deze vrouwen zijn bekend bij hulpverleners, maar tot nu toe was er geen focus op niet zwanger worden. Wereldwijd blijkt 41% van de zwangerschappen ongepland. In Nederland wordt 1 op de 5 vrouwen ongepland zwanger. Hiervan is 68% ongewenst (Fiom, 2017). De meesten hiervan groeien gelukkig goed op, maar in sommige gevallen moeten jeugdhulp en jeugdbescherming ingrijpen.

Ook bij kinderen en jongeren die onder gunstige omstandigheden opgroeien, valt nog gezondheidswinst te behalen. Zo heeft meer dan 1 op de 10 middelbare scholieren te kampen met overgewicht, zijn suikerhoudende drankjes en energy drinks onverminderd populair onder jongeren terwijl de groente- en fruitconsumptie afneemt, en voldoet slechts 1 op de 5 jongeren aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Jongeren brengen daarentegen steeds meer tijd online door, hetgeen naast positieve effecten ook de nodige uitdagingen met zich mee brengt. Zo geeft 5% van de jongeren in onze regio aan dat zij slachtoffer zijn van cyberpesten, en zijn er jongeren die in de problemen komen door het (overmatig) gebruik van sociale media en/of gamen. Er zijn steeds meer signalen dat de 24-uurs bereikbaarheid en toenemende (sociale) prestatiedruk kunnen leiden tot psychosociale problemen onder jongeren. Het beleid om middelengebruik terug te dringen werpt zijn vruchten af (de alcoholconsumptie en roken onder jongeren is het afgelopen decennium duidelijk afgenomen), maar tegelijkertijd worden jongeren geconfronteerd met nieuwe genotmiddelen, zoals lachgas. Alhoewel de jongeren op latere leeftijd gaan drinken, is het percentage ervan dat binge drinkt onverminderd hoog. Daarnaast zien we een stijging van het aantal jongeren dat vragen heeft over seksuele gezondheid. De GGD Limburg-Noord zet zich daarom, samen met scholen, gemeenten andere ketenpartners in voor het verder verbeteren van de gezondheid van onze jeugd. Samen kunnen we de weerbaarheid van jongeren vergroten en de gezonde keuze gemakkelijker maken.

5.2 Ambitie

De overheid heeft een verantwoordelijkheid voor de hele samenleving, met tegelijkertijd een risico-gerichte aandacht voor kwetsbare groepen. Er blijft een hardnekkig verschil in gezondheid zichtbaar tussen hoog- en laagopgeleiden. Dit verschil neemt zelfs toe. Nederlanders in de laagste sociaal economische klasse leven gemiddeld 7 jaar korter en genieten maar liefst 14 jaar minder van een volledige gezondheid. Wetenschappers zijn het er over eens dat de sociaal economische gezondheidsverschillen goeddeels beleidsresistent zijn en in de praktijk nauwelijks afnemen. Voor de GGD de taak te adviseren over de meest effectieve interventie en effecten van ingezette maatregelen te bewaken. We willen daarbij graag het gezondheidspotentieel aanboren, ook bij de meest kwetsbare inwoners.

Om kinderen en jongeren goed te begeleiden, problemen vroegtijdig te signaleren en ontwikkelende complexe problematiek te voorkomen, is een ander samenspel met ouders en hun kinderen nodig. We moeten komen tot een nieuwe samenwerking tussen partijen die bij het opgroeien van jeugd betrokken zijn; naast jeugdgezondheidszorg, gemeentelijke toegang en jeugdzorg, ook onderwijs en voorschoolse voorzieningen en de eerstelijns en tweedelijns zorg en Veilig Thuis. Het is een grote opgave om de ingezette cultuuromslag vorm te geven en nieuwe verbindingen en initiatieven te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een stevige positie van preventie in het jeugddomein en een doorgaande, integrale keten van preventie tot curatie.

Met onze inspanningen willen we het volgende effect bereiken:

- ouders die zich ondersteund voelen in hun ouderschap (eerste verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opvoeden);
- ouders en jeugdigen hebben regie over hun eigen gezondheid tenzij de belangen van het kind onvoldoende geborgd zijn;
- bedreigingen van gezond en veilig opgroeien worden vroegtijdig gesignaleerd, waardoor waar mogelijk zwaardere interventies worden voorkomen;

5.3 Speerpunten

We dragen bij aan een gezonde generatie door:

- a) in te zetten op eenduidige invoering van risico gestuurde JGZ:
 - differentiëren in de contactmomenten JGZ en taakherschikking JGZ opdat meer aandacht kan worden besteed aan de meest kwetsbare kinderen en de afstemming met teams in het sociaal domein;
 - speciale aandacht voor kinderen van asielzoekers en statushouders;
- b) actief inzetten op de eerste 1000 dagen van een kind;
- c) het verbinden van partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (sluitende keten) en het positioneren van de GGD-teams in het sociale domein.

6. Vitaal ouder worden

6.1 Ontwikkelingen

Gezondheid bij ouderen (55+) heeft een andere betekenis dan bij jongeren. Bij gezond ouder worden, gaat het vooral om het voorkomen van en terugdringen van beperkingen in het functioneren en het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie, een goede kwaliteit en zinvol leven. We worden steeds ouder, de levensverwachting stijgt van 81,5 jaar in 2015 naar bijna 86 jaar in 2040. De levensverwachting in goede ervaren gezondheid neemt ongeveer even veel toe als de totale levensverwachting. Toch krijgen we met grote uitdagingen te maken. In de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) wordt de impact van de vergrijzing goed in beeld gebracht. In het onderstaande tekstkader wordt de conclusie samengevat.

Het aandeel ouderen in de samenleving neemt toe. Ook bereiken mensen vaker een hoge leeftijd. Hierdoor hebben steeds meer mensen een chronische aandoening zoals artrose, nek- en rugklachten, diabetes en dementie. Bovendien hebben mensen vaker meerdere aandoeningen tegelijk. Dementie veroorzaakt in 2040 de meeste sterfte en de hoogste ziektelast. Niet alleen medische, maar ook sociale problemen nemen toe. Het aantal eenzame ouderen stijgt. Ouderen wonen vaker zelfstandig en ook vaker alleen. Door deze ontwikkelingen ontstaat er meer druk op zowel de formele als de informele zorg. Zorgvoorzieningen komen het meest onder druk te staan in de krimpregio's.

De komende decennia wordt ook in Limburg een grote groei van het aantal 65-plussers verwacht en daarnaast is op oudere leeftijd in toenemende mate sprake van meervoudige gezondheidsproblematiek. Van ouderen wordt gelijktijdig meer zelfredzaamheid gevraagd. Dat heeft gevolgen voor de organisatie van de zorg, de inrichting van de leefomgeving en de ondersteuning van mantelzorgers.

6.2 Ambitie

Gemeenten moeten vanuit de Wet publieke gezondheid in hun lokaal gezondheidsbeleid aandacht besteden aan preventieve gezondheidszorg voor ouderen. Uit een eerste verkenning van GGD Limburg-Noord kwam naar voren dat op dit gebied wel veel gebeurt, maar dat meer samenhang en betrokkenheid van de doelgroep mogelijk is. Met onze inspanningen willen we bijdragen aan::

- mogelijkheden van preventie en leefstijl bevordering bij ouderen zijn in beeld;
- versterken en ontwikkelen van preventieve interventies en initiatieven dicht bij de ouderen zelf;
- ouderen voelen zich fysiek en mentaal gezond;

6.3 Speerpunten

We dragen bij aan vitaal ouder worden door:

- a) gemeenten te adviseren over een effectief gezondheidsbeleid voor ouderen door de uitkomsten van de ouderen- en volwassenenmonitor per gemeente te vertalen naar praktisch beleidsadvies;
- b) gemeenten te ondersteunen bij het smeden van lokale samenwerkingsverbanden (met wijkteams, welzijnsinstellingen, huisartsen, woonzorgvoorzieningen en ouderenbonden).

7. Verbinding publieke gezondheid en sociaal beleid

7.1 Ontwikkelingen

Het sociaal domein gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt: zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, gezondheidszorg en vrije tijdsbesteding. De groepen mensen waarop de decentralisaties betrekking hebben zijn voor een groot deel overlappend: mensen in een sociaal kwetsbare positie, veelal met een lagere sociaaleconomische status en dus ook veelal met slechtere gezondheid.

Een groeiend aantal kinderen, pubers en ouders in onze regio zoekt professionele hulp. Het is nog niet duidelijk hoe deze groei (en daarmee ook de groei in het gebruik en kosten van de jeugdzorg) kan worden verklaard. Naast toename van problematiek spelen andere factoren mogelijk een rol, zoals 'medicaliseren' en problematiseren in plaats van normaliseren. Mogelijk is ook juist het niet tijdig verwijzen en effectief behandelen van problematiek een verklaring.

7.2 Ambitie

Een urgente opdracht voor de GGD is om expertise op het vlak van data, monitoring en onderzoek in te zetten om antwoorden te geven op de meest nijpende knelpunten van onze gemeenten. De GGD wil de wijk kennen én in de wijk gekend worden. Dat willen we bereiken door de verbinding van verpleegkundigen en artsen met wijkteams. De opdracht is te komen tot een intensieve samenwerking tussen partijen die bij het opgroeien van jeugd betrokken zijn; naast jeugdgezondheidszorg, gemeentelijke toegang en jeugdzorg, ook onderwijs en voorschoolse voorzieningen en de eerstelijns en tweedelijns zorg en Veilig Thuis.

7.3 Speerpunten

We dragen vanuit publieke gezondheid bij aan sociaal beleid door:

- a) onze onderzoekscapaciteit te richten op de meest nijpende knelpunten in het sociaal domein van onze gemeenten;
- b) de planningsruimte die ontstaat door invoering van risico gestuurde JGZ aan te wenden voor een nadrukkelijker verbinding van verpleegkundigen en artsen met wijkteams;
- c) de beleidsrelevante informatie van de GGD en relevante partners op wijkniveau ontsluiten en verrijken voor gemeenten om inzichtelijk te maken welke factoren gezondheid en zorgconsumptie bepalen.

8. Verbinding publieke gezondheid en veiligheid

8.1 Ontwikkelingen

Gezondheid en veiligheid zijn voor mensen van het grootste belang. Veiligheid is een breed containerbegrip, dat gezien vanuit de samenhang met gezondheid kan worden teruggebracht tot twee hoofdmoten: fysieke veiligheid en sociale veiligheid. Bij fysieke veiligheid draait het om het beschermen van mensen tegen inbreuken vanuit de externe omgeving. Het gaat hier om zaken als slechte luchtkwaliteit of gevolgschade van rampen. Fysieke veiligheidsknelpunten beperken de gezondheid. Terwijl een gezonde leefomgeving uitnodigt tot gezond gedrag. Bij sociale veiligheid gaat het om het beschermen van mensen 'tegen elkaar'. Het gaat hierbij om zaken als criminaliteit, overlast en huiselijk geweld. Sociale veiligheidsknelpunten tasten het welbevinden van mensen aan en beperken daarmee de gezondheid. Terwijl een veilige leefomgeving uitnodigt tot gezond gedrag.

In Nederland groeit de groep mensen met ernstige psychiatrische en/of verslavingsproblemen. Ook in de regio Limburg-Noord lijkt het aantal mensen dat een beroep doet op voorzieningen toe te nemen en is er een stijgende groep met aanzienlijke risico's op psychische problemen, zoals mensen met een beperking, schulden, mensen in armoedesituatie, vluchtelingen en arbeidsmigranten. In de eerste plaats veroorzaakt psychische problematiek veel ziektebelasting; denk hierbij aan langdurige beperkingen in gezondheid en verzuim van school of werk. Daarnaast heeft psychische problematiek een negatieve invloed op de openbare orde en de sociale veiligheid. De incidenten veroorzaakt door personen met verward gedrag zijn helaas talrijk.

Gemeenten werken aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag en in het verlengde moeten gemeenten zich voorbereiden op de vereisten van de nieuwe Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

8.2 Ambitie

Incidenten in de fysieke omgeving vertalen zich steeds vaker naar sociale vraagstukken zoals maatschappelijke onrust en psychosociale problematiek. Andersom, komen grootschalige incidenten steeds vaker voort uit sociale onveiligheidsvraagstukken. De functie van Directeur Publieke Gezondheid (DPG) is de verbinding tussen zorg en veiligheid en de wettelijke basis voor 24/7-bereikbaarheid in verband met opgeschaalde zorg (crisis en incidenten). Voor de effectiviteit in de opgeschaalde zorg in het kader van de crisisbeheersing moet de GGD in haar reguliere taken kennis opbouwen over de sociale veiligheidsproblematiek in onze gemeenten. Tevens kan de koppeling vanuit de opgeschaalde zorg kansen bieden voor 24/7-bereikbaarheid in de reguliere zorg.

8.3 Speerpunten

We vergroten de samenhang tussen publieke gezondheid en veiligheid door:

- a) vanuit de signaleringsfunctie verdere kennis op te bouwen over de sociale veiligheidsproblematiek in onze gemeenten;
- b) vanuit de stelselverantwoordelijkheid van de DPG afspraken te maken met de gemeenten over het bewaken van de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de zorg voor dak- en thuislozen en over de afstemming op de meldkamer over de inzet van hulpdiensten in geval van incidenten met personen met verward gedrag.

Afkortingen

DPG	Directeur Publieke Gezondheid
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure
GROP	GGD-rampenopvangplan
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
NCJ	Nationaal Centrum Jeugdgezondheid
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VTV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
Wpg	Wet publieke gezondheid
WRR	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
Wvggz	Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg
Wvr	Wet veiligheidsregio's

